IRANA ESPERANTISTO
IREA
Irana Esperanto-Asocio
پیام سبزاندیشان
Kultura sezon-revuo en la persa kaj Esperanto
N-ro: 18, Dua Serio, Somero 2016
فصلنامه ی فرهنگی دوزبانه ی فارسی و اسپرانتو
شماره ۱۸ ، دوره دوم، تابستان ۱۳۹۵

IRANAJ E-ISTOJ PIONIRAJ

Okaze de la 100-jariĝo de la movado en Irano, ni prezentas al vi pionirojn de la lingvo en nia lando.

پیشگامان اسپرانتو در ایران

به مناسبت یکصدمین سال آغاز جنبش اسپرانتو در ایران، در مقاله‌ای به زبان اسپرانتو به معرفی پیشگامان این حرکت پرداخته شده است.

Angla kaj Esperanto; Ne Mal-amikoj!

Esperanto kiel forta ilo por ellerni anglan

امکانات نوین آموزشی؟

ترجمه مقاله‌ای از مجله اسپرانتو درباره استفاده از فن‌آوری‌های نوین برای آموزش و یادگیری

Metioj de la Sezonoj

Originala poemo en Esperanto far D-ro Sayyadpour

دور دنیا در ۷۹ روز

بیستمین قسمت از داستان جذاب سفر مانل و یواخیم به دور دنیا را در این شماره مطالعه کنید.

Elahe Ŝadidi, Irana Artistino E-ista

Je la nomo de Dio

IRANA ESPERANTISTO
IREA Irana Esperanto-Asocio

Pajam-e Sabzandiŝan
(Mesaĝo de Verdpensuloj)
ISSN 1728-6174

IRANA ESPERANTISTO
Kultura kaj sendependa sezon-revuo internacia
Dua serio, N-ro 18, Aŭtuno 2016

Bonvenas eseoj, artikoloj, raportoj kaj kontribuaĵoj kondiĉe ke ili ne estu publikigitaj antaŭe. Bonvenas kultur-temaj kontribuaĵoj ĉu en Esperanto ĉu en la persa.

***

قبل از هر چیز...

به اطلاع خوانندگان گرامی مجله می‌رسانیم که با هدف جبران تاخیر در انتشار مجله که مدتی است به جای ابتدای هر فصل، در پایان هر فصل منتشر می‌شد، این شماره با درج مقالات و نوشته‌های عزیزان همیشه پشتیبان مجله حضورتان تقدیم می‌شود و از ارائه اخبار و وقایع دنیای اسپرانتو صرف‌نظر شده است. به این ترتیب حدود یک ماه از تاخیر زمانی جبران شده و چنان‌چه شما دوستان مطالب خود را در اسرع وقت ارسال نمایید، می‌توانیم امیدوار باشیم که شماره بعدی مجله با تاخیری بسیار ناچیز منتشر شده و از شماره بیستم به بعد در موعد مقرر در دسترس علاقه‌مندان قرار گیرد. مجموعه خبری نیمه اول سال (بعد از برگزاری کنگره سوم تا ابتدای پاییز) را نیز در شماره بعدی ملاحظه خواهید کرد.

تصاویر رو و پشت جلد به همراه یک صفحه داخلی این شماره را به معرفی هنرمند عزیز، سرکار خانم الهه شدیدی اختصاص دادیم و سعی کردیم در این فضای اندک نمایشگاهی بسیار کوچک از آثار ایشان را در معرض دید خوانندگانمان قرار دهیم. جا دارد از سرکار خانم شدیدی که سالیان زیادی است از جنبش اسپرانتو در ایران حمایت نموده و در بسیاری از نشست‌ها و مراسم انجمن حضور می‌یابند، تشکر و قدردانی نماییم.

به نام خداوند جان و خرد

پیام سبزاندیشان

فصل‌نامه‌ی پژوهشی - فرهنگی دوزبانه‌ی فارسی و اسپرانتو

دوره دوم، شماره هجدهم، تابستان ۱۳۹۵
شماره استاندارد بین‌المللی (ISSN):
۱۷۲۸-۶۱۷۴
تاریخ انتشار نخستین شماره: پاییز ۱۳۸۱

گرافیک وحروفچینی: سبزاندیشان

نشانی‌ها:
پایگاه اینترنتی: www.espero.ir
پست الکترونیک: info@espero.ir

Kontribuantoj ĉi numere

* Ali Moradi
* Keyhan Sayadpour
* Simin Emrani
* Elahe Shadidi
* Ali Asghar Kousari
* Hamed Sufi
* Hamzeh Shafiee
* Ahmad Reza Mamduhi
* Sajjad Dashtinejad

Mallongigoj uzitaj en ĉi tiu numero

IREA: Irana Esperanto-Asocio
IREJO: Irana Esperantista Junulara Organizo
IREK: Irana Esperanto-Kongreso
IRLEI: Irana Ligo de Esperantistaj Instruistoj
UK: Universala Kongreso

Antaŭ ol ĉio...

Necesas danki S-ron Ali Asgar Koŭsari kies valora artikolo pri la “Iranaj Esperantistoj Pioniraj” estas prezentata en tiu ĉi numero. La artikolon S-ro Koŭsari preparis okaze de la 100 jariĝo de la movado en Irano. Menciindas ke por memor-festi tiunĉi gravan majlo-ŝtonon en nia movado, Irana Esperanto Asocio aranĝos fest-kunvenon 30-an de septembro post-tagmeze je la 6-a horo en IREA-Oficejo.
En tiuĉi numero mankas la kutima rubriko: novaĵoj. La kialo estas ke por ĝustatempigi la aper-ritmon de la revuo, ni decidis kolekti la novaĵojn por la aŭtuna numero kiu publikiĝos komence de aŭtuno, nome je la ĝusta tempo.
Sendu viajn artikolojn kaj novaĵojn kiel kontribuaĵo por pli riĉigi la enhavon de la revuo. La limdato por la venonta numero estas meze de Septembro.
Hamzeh Shafiee, la redaktoro

Kovrila kaj Lasta Paĝo:

Prezentado de verkoj de irana esperantistino, Artistino desegnisto, S-ino Elahe Ŝadidi

همکاران تحریریه این شماره:

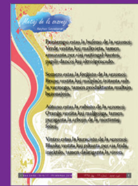
* علی مرادی
* کیهان صیادپور
* سیمین عمرانی
* الهه شدیدی
* علی اصغر کوثری
* حامد صوفی
* حمزه شفیعی
* احمدرضا ممدوحی
* سجاد دشتی‌نژاد

طرح‌های پشت و روی جلد:

گزیده‌ای از آثار اسپرانتودان عزیز، هنرمند گرامی، سرکار خانم الهه شدیدی

En ĉi tiu numero:

4 "Metioj de la Sezonoj" estas la nomo de originala poemo de D-ro Keyhan Sayadpour. La poemo belege priskribas la kvar sezonojn.

6 Ni rememoras niaj E-istoj pioniroj kaj mencias ilian gravan rolon por la disvastigo de la lingvo en Irano.

13 D-ro Sufi en sia artikolo prezentas Esperanton kiel forta ilo por ellerni anglan, kaj montras ke la du lingvoj ne estas malamikoj.

23 Legu la interesan rakonton kiun sendis nia kara samideano, S-ro Fekri.

در این شماره :

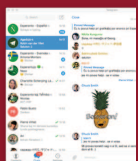
۵ روی جلد، پشت جلد و یک صفحه در داخل این شماره از مجله به معرفی دوست اسپرانتودان عزیزمان، سرکار خانم الهه شدیدی و تعداد بسیار اندکی از آثار ایشان اختصاص یافته است.

۲۴ داستان سفر دور دنیای اسپرانتودانان اسپانیولی همچنان جذاب و خواندنی است. در این شماره بیستمین قسمت از این سفر پرماجرا را دنبال خواهیم کرد.

۲۹ اخیراً پای گروه‌های اسپرانتویی به نرم‌افزار تلگرام هم باز شده است. مصاحبه با یک اسپرانتیست رباتساز تلگرام حتما جالب است.

۳۰ مطالعه ترجمه مقاله‌ای از مجله اسپرانتو درباره امکانات نوین آموزشی و آکادمی خان را به شما توصیه می‌کنیم.

Metioj de la sezonoj

Keyhan Sayadpour

Printempo estas la bufono de la sezonoj:
Verde vestita kaj malkvieta, tamen
amuzanta per siaj najtingal-kantoj,
papili-dancoj kaj akvoŝprucado.

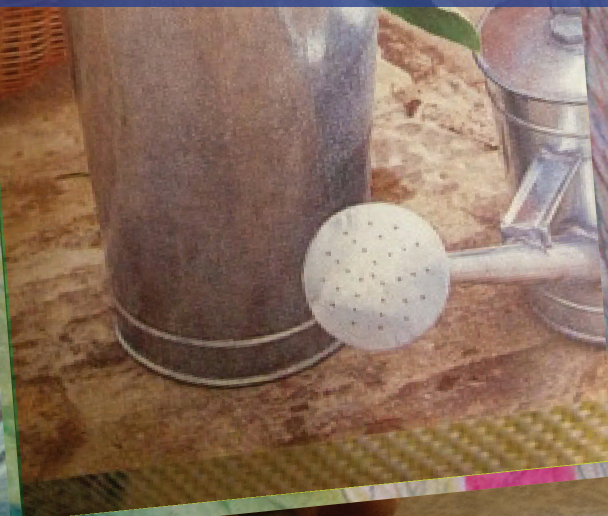
Somero estas la forĝisto de la sezonoj:
Brune vestita kaj malplaĉe ŝvitanta sub
la varmego, tamen produktanta multajn
bezonaĵojn.

Aŭtuno estas la rubisto de la sezonoj:
Oranĝe vestita kaj malĝojiga, tamen
puriganta la arbojn de la mortintaj
folioj.

Vintro estas la kuracisto de la sezonoj:
Blanke vestita kaj pikanta per sia frida
injektilo, tamen daŭriganta la vivon.

Elahe Ŝadidi
Irana Artistino, Esperantistino

Preskaŭ ĉiuj membroj de Irana Esperanto Asocio konas talentan esperantistinon kiu partoprenas de tempo-al-tempo en IREA-kunsidoj. Ŝi estas S-ino Ŝadidi kies artaĵojn ni prezentas en tiuĉi numero de la revuo. Sur la kovril-paĝoj (fronta kaj lasta paĝoj) kaj en tiu ĉi paĝo, vi povas spekti galerieton de ŝiaj desegnaĵoj.

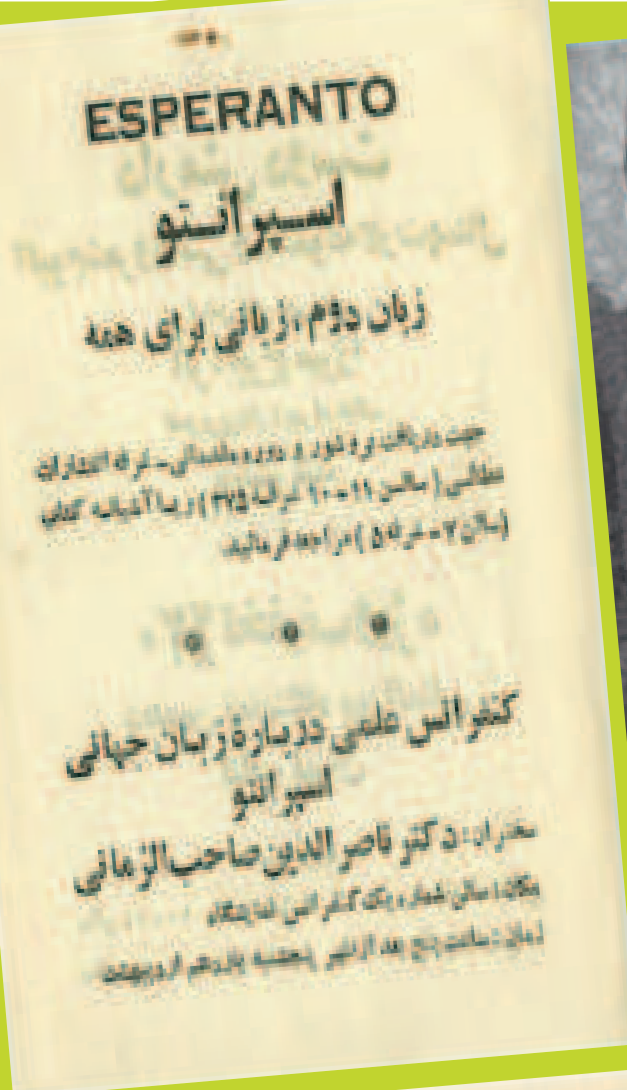

La ĉefa artikolo de tiu ĉi numero estas preparita fare de nia kara samideano, S-ro Koŭsari. Li kolektis valorajn informojn pri la pioniraj iranaj Esperantistoj.

ESPERANTO

اسپرانتو

زبان دوم، زبانی برای همه

کنفرانس علمی دربارهٔ زبان جهانی اسپرانتو

سخنران: دکتر ناصرالدین صاحب‌الزمانی

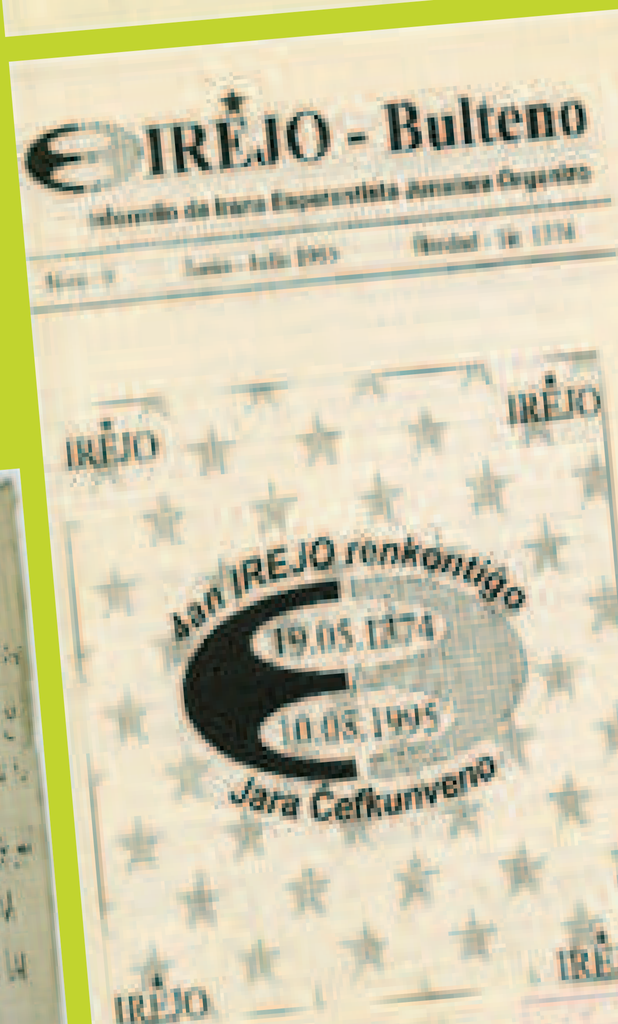

اعلان

زبان اسپرانتو

La lingvo Esperanto

IREJO - Bulteno

مرکز خدمات زبان اسپرانتو

Iranaj Esperantistoj Pioniroj

Enkonduko

Ekde la komenco de Esperanto Movado en nia lando Irano, multaj homoj patronis, helpis kaj kontribuis ĝin. Ili estas kiel pioniroj kiuj sincere kaj elkore servis nian movadon. Inter ili troviĝas viroj kaj virinoj, junaj kaj maljunaj, famaj kaj nefamaj.
Iuj kontribuis per siaj verkoj kiel libro aŭ artikolo. Iuj eĉ per sia mono. Iuj aliĝis al internaciaj asocioj i.a. UEA. Iuj eĉ ne estis Iranano, sed loĝis en Irano kaj patronis ĝin.
Nun en tiu ĉi artikoleto mi skribas pri iranaj pioniroj. Menciindas ke jena raporto ne tute estas perfekta. Ŝajnas al mi ke multaj aliaj pioniroj kontribuis al irana movado, pri kiuj ankoraŭ ni ne havas detalajn informojn.

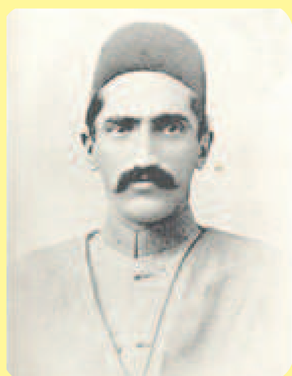
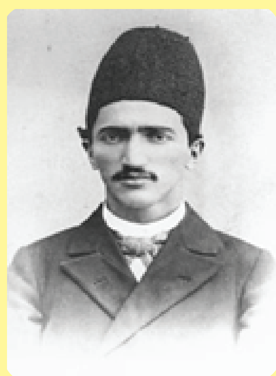
Reza Sadr: Li estis ĵurnalisto, kies artikoloj tradukitaj el Araba lingvo aperis en famaj ĵurnaloj siatempe.
Li instruis Esperanton senpage en Tehrano dum la jaro 1916 kaj poste.

Ebrahim Sadr: Li instruis Esperanton senpage en Tehrano dum la jaro 1916 kaj poste.

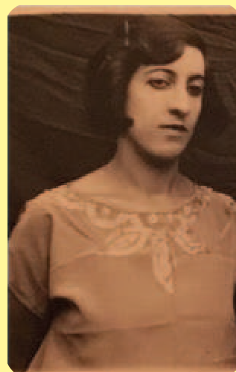
Jusef Etesamolmolk: Unua homo kiu skribis artikolon pri Esperanto en perslingva gazeto nome Bahar (printempo).
Do lia artikolo estas la unua pri-Esperanta artikolo en Irano kaj grava mejloŝtono de E-Movado en Irano.

لغت جدید اسپرانتو (۱)

La Espero in Esperanto.
En la mondo venis nova sento,
Tra la mondo iras forta voko,
Per flugiloj de facila vento,
Nun de loko flugu ĝi al loko.

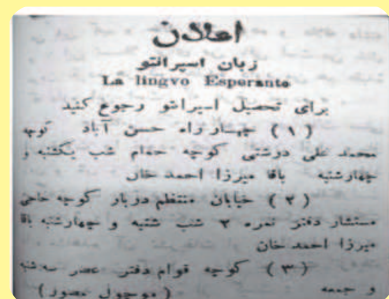

Moĉul Mosavar Rahmani: Ŝi estis unu el instruistinoj kiuj instruis Esperanton senpage en Tehrano dum la jaroj 1916 kaj poste, kaj ankaŭ verkis artikolojn pri Esperanto en gazetaro. Ŝi estis edzino de Ŝejdani, la patro de Esperanto en Irano. Antaŭ 100 jaroj en la revuo "Nova epoko" aperis perslingva artikolo nome "La statistiko de la lingvoj en la mondo", kies tradukinto estis s-ino Moĉul.

Ahmadkhan Jazdani: Li kaj estis unu el instruistoj kiuj instruis Esperanton senpage en Tehrano dum la jaroj 1916 kaj poste. Li profesie laboris en Policoficejo. Li partoprenis en la 20a UK en Belgio kun sia amiko Mohammad Raŝti. Li ankaŭ estis estro de PEA (Persa Esperanto Asocio).

اعلان
زبان اسپرانتو
La lingvo Esperanto
برای تحصیل اسپرانتو رجوع کنید
(۱) چهارراه حسن آباد کوچه محمد علی درشتی کوچه حمام شب یکشنبه و چهارشنبه باقا میرزا احمد خان
(۲) خیابان منتظم دربار کوچه حاجی مستشار دفتر نمره ۳ شب شنبه و چهارشنبه باقا میرزا احمد خان
(۳) کوچه قوام دفتر عصر سه شنبه و جمعه (موچول مصور)

Bahman Mirza Ŝejdani: Li ankaŭ estis unu el instruistoj kiuj instruis Esperanton senpage en Tehrano dum la jaroj 1916 kaj poste. Sed lia fameco kiel "Patro de Esperanto movado en Irano" estas pro liaj lernolibroj, "Internacia lingvo" (perse → Lesane Omumi) kaj "Esperanto en 20 lecionoj. Li laboris en la ĵurnaloficejo "Tondro" (perse → Raad). Li ankaŭ estis honora prezidanto de PEA (= Persa Esperanto Asocio).

هدیه
Dediĉita al miaj Karaj idaoj
F^lle Mari kaj Farahbaĥŝ Ŝidani
لسان عمومی اسپرانتو
مصنف: دکتر زامنهوف
Esperanto elpensita de
Dr L. L. Zamenhof
تألیف بهمن شیدانی
Verkita de BAHMEN ŜIDANI
طبع دوم
dua eldono
Ĉiuj rajtoj rezervitaj
Prezo 5 kr. 5.

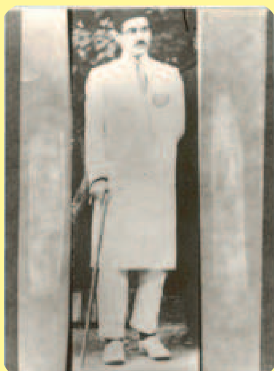

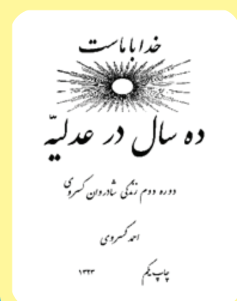

Ahmad Kasravi: Kasravi lernis Esperanton per lernolibro. Li en la fama libro de Bahman Ŝejdani rakontas ĉi-rilate. En siaj perslingvaj libroj li mencias Esperanton kaj rakontas pri sia E-vivo. Li verkis tute arab-lingvan lernolibron nome "Faktoj pri Esperanto". Li ankaŭ kunfondis E-Societon en Tabrizo.

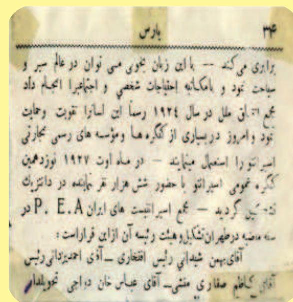

Amir Mohammad Amir Jahed: Li estas fondinto kaj verkinto de perslingva jargazeto "Pars". En la menciita revuo aperis artikolo pri Esperanto. Ĉu li estis ties verkinto ?

پارس ۳۴
برابری می کند — با این زبان عمومی می توان در عالم سیر و سیاحت نمود و بامکاتبه احتیاجات شخصی و اجتماعی را انجام داد
مجمع اتفاق ملل در سال ۱۹۲۴ رسماً این لسان را تقویت و حمایت نمود و امروز در بسیاری از کنگره ها و مؤسسه های رسمی تجارتی اسپرانتو را استعمال مینمایند — در ماه اوت ۱۹۲۷ نوزدهمین کنگره عمومی اسپرانتو با حضور شش هزار نفر نماینده در دانتزیک تشکیل گردید — مجمع اسپرانتیست های ایران P. E. A در سنه ماضیه در طهران تشکیل و هیئت رئیسه آن از این قرار است:
آقای بهمن شیدانی رئیس افتخاری — آقای احمد یزدانی رئیس
آقای کاظم صفاری منشی — آقای عباس خان دواجی تحویلدار

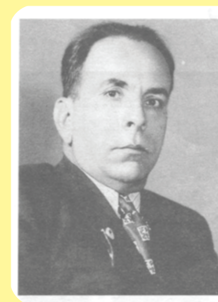

Vaghinak Serkisian: Lia letero aperis en la libro de Ŝejdani. Li rakontas tie pri sia esperantovivo. Li tradukis iranan fabeleton en Esperanto kaj sendis ĝin al revuo "Kavkaza e-isto" en la jaro 1911. La artikolo aperis en jena revuo sub la pseŭdonimo "Vasaro". Serkisian verkis multajn artikolojn pri Esperanto en la Armenlingva revuo.

Mohammad Ruhani Raŝti: Li ekkonis Esperanton per sia amiko Ahmad Jazdani kaj partoprenis kune en la 20a UK en Belgio en la jaro 1928. En la jaro 1925 lia nomo aperis en jarlibro kiel UEA-delegito en la urbo Raŝt.

Amir Gholi Amini: Li estis redaktoro de la perslingva ĵurnalo "Aĥgar", kiu estis aperita en la urbo Isfahano ekde la jaro 1929 ĝis 1934. Li estis delegito de UEA en sia urbo Isfahano kaj enpersigis libron el E-lingvo nome "mallongaj rakontoj". Li ankaŭ verkis artikolojn Esperanto-teme en sia ĵurnalo kaj aperis unua-foje lia artikolo en la ĵurnalo "Sehat" trakukita el Esperanto.

Ali Akbar Darjuŝ nemseĉi: (uea-delegito ekde la jaro 1923)
Membro kaj unu el estroj de la unua Irana E-asocio kies nomo estas aperita en Jarlibro 1923 "Tabriza Esperanti Stelo" .
Li tradukis lernolibron, "ŝlosilo de Esperanro" en persan lingvon kaj senpage disdonis ĝin al interesantoj.

Jahja Doulatabadi: Li ne estis Esperantisto, tamen li havas altan rolon en E-movado, ĉar li en sia perslingva kvin-kajera libro rakontas pri internacia kunveno en Londono, kie oni parolis Esperante kaj eĉ kantas en E-lingvo.

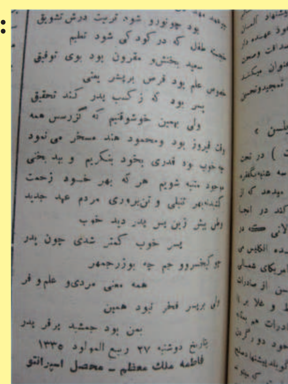

M .Abesgus: Kvankam li ne estas irana e-isto, sed rusa, tamen menciindas kiel unu el pioniroj de Esperanto-movado en Irano. Li loĝis en Irano kaj profesie estis bankoficisto en Tehrano. Lia originala rakonto gajnis premion dum literatura konkurso en la jaro 1898 .

Fateme Malek Moazam: Esperantisino kies artikolo aperis antau 99 jaroj en la revuo " Nova epoko". La artikolo aperis sub la nomo Fateme Malek La lernantino de Esperanto Moazzam.

S-ro / s- ino Eŝraghije: Ni eĉ ne scias ĉu temas pri Esperantisto aŭ Esperantistino. Nur ni scias ke ĝuste antaŭ 99 jaroj, en la perslingva revuo " Nova epoko" (1917) aperis rakonto tradukita el Esperantolingvo. La rakonto havis la nomon "Demosten" ties tradukinto aŭ tradukintino havis pseaŭdnomon Eŝraghije.

عصر جدید (شماره ۷۱ مورخ ۱۰ جمادی الاول ۱۳۳۵ برابر ۳ مارس ۱۹۱۷)
اولین ترجمه از اسپرانتو به فارسی

Farivar Abdollahzade: Estas esperantisto kies letero aperis en la perslingva revuo "La Persa letero" (n-ro 6 – 1916). Li en sia letero parolas pri Esperanto kaj rekomendas ĝin lerni. Profesie li laboris en la lernejo Mohammadije.

Sejjed Ŝafi Tabatabai: Li verkis lernolibron en la persa lingvo en la jaro 1920 (1299 sunhiĝria). Ŝajnas ke lia libro estas unua lerno libro de Esperanto en la persa lingvo. Tamen d-ro Sahebzamani en sia fama libro "la dua lingvo" skribas ke la lernolibro Esperanto en 40 lecionoj estas la unua E-libro en Irano. Sed sinjoro Tabatabai eldonis sian libron en la jaro 1920, dum la libro Esperanto en 40 lecionoj aperis en la jaro 1921 .

Mirza Hedajatkhan Javid: Li kun siaj aliaj du amikoj tradukis lernilibron nome "Esperanto en 40 lecionoj". La libro estis verkita per Miŝel Beker kaj Gerozhan Mopen. En la jaro 1921 (= 1300) la persa traduko de jena libro aperis per Tabriza Esperantista societo en 183 paĝoj.

Profesie li estis kaj gimnazi-estro nome Tamadon kaj instruisto de la leciono Historio en la lernejo Mohammadije. Ankaŭ poste li fariĝis vicestro de Nacia Banko en provinco Azerbajĝan. Li estis ankaŭ poeto.

HIMNO ESPERANTISTA.

LA ESPERO

L. L. Zamenhof.

Mokhatabossoltan Moŝiri: Li kun siaj aliaj du amikoj tradukis lernilibron nome " Esperanto en 40 lecionoj " .

La libro estis verkita per Miŝel Beker kaj Gerozhan Mopen. En la jaro 1921 (= 1300) la persa traduko de jena libro aperis per Tabriza Esperantista societo en 183 paĝoj .

Haĝi Mokhberossaltaneje Hedajat: Lia perfekta nomo estas Mahdi-gholi-Khan Mokhberossaltane. Li instruis germanan lingvon en la lernejo Darolfonun. Poste li fariĝis ministro kaj poste eĉ ĉefministro ekde 1927 ĝis 1933.

Ni ne certas ĉu li mem sciipovis Esperanton aŭ ne. Tamen li patronis E-movadon kaj helpis aperon de la libro "Esperanto en 40 lecionoj".

Mirza Ebrahimkhan Ŝabani: Li laboris kiel tradukisto en la ministero pri eksteralandaj aferoj. Li naskiĝis en la jaro 1880 en la urbo Haĝitarkhan kaj en la urbo Moskvo lernis en Lernejoj .

Mirza Reza Arfaoddole Daneŝ: Li estis irana delegito kaj ambasadoro en La ligo de Nacioj. Li estis unu el subskribantoj de propono pri Esperanto en la jaro 1921 kaj defendis Esperanton. Helpis lin sinjoro Edmond Privat kiel ano de Irana Delegacio.

Emiro Zokaoddole: Li ankaŭ estis ano de Irana Delegacio ĉe La ligo de Nacioj. Li subskribis unuan proponon la 11an de decembro 1920. Dokumento A.194.

Ali Reza Taheri: Li estis reprezentanto de la revuo Amikeco dum jaroj i.a. Dum la jaro 1926. Lia nomo aperis en Jarlibro kiel delegito en la urbo Arako (Soltanabad) dum la jaroj 1926 kaj 1932 . Li profesie estis komercisto pri tapiŝo.

Ardash Hurhanisans: Li loĝis en Tabrizo kaj laboris en Reĝa banko. Lia nomo aperis en Jarlibro kiel unua irana delegito en la jaro 1912 , 1916 kaj 1920. Sinjoro Nemseĉi mencias lian nomon kiel prezidento de Tabriza Esperanto Societo.

A. Saĝĝadian: En la urbo Abadan kaj B.Zolin el Tehrano estis uea-delegitoj en la jaro 1957 (=1336).

Abolghasemkhan Rastegar: Aperis lia artikolo en iu revuo en la jaro 1931 (=1310) pri Esperanto en la persa lingvo. Ankaŭ en la revuo Nova epoko, 1916 aperis lia nomo kiel konribuanto pri Esperanto, kvankam ne aperis lia artikolo pro manko de paĝo.

Eŝragh Khavari: Li loĝis en la urbo Masjed Solejman kaj skribis artikolon kio aperis en la revuo Armaghan perslingvo en la jaro 1931 (=1310).

Ali Ŝirazpur: Li naskiĝis en la urbo Kangavar kaj iam estis irana diplomato en Hindio. Li instruis Esperanton en lernejo. Li estis ĵurnalisto kaj lia artikolo pri Esperanto aperis perslingve en konata ĵurnalo Ettelaat numero 947 – la 12an de la januaro 1930.

Jafar Naghavi Khamenei: Li naskiĝis en la jaro 1886 en Tabrizo. Li estis Fama poeto kaj verkisto. Li sciis kelkajn lingvojn ankaŭ Esperanton.

Azad Hamedani Khansari: Fama poeto naskita en la urbo Hamedan kiu sciis Esperanton,anglan kaj Francan lingvojn.

Parviz Zolejn: Estis irana diplomato, naskita en Tehrano en la jaro 1924 (=1303). Li ankaŭ estis fama kaj lerta fotisto kaj karikatoristo. Li sciis kelkajn lingvojn I.a nian internacian kaj verdan lingvon Esperanto. Li forpasis en la jaro 1999 (=1378).

Behruz Servatian: Li naskiĝis en la jaro 1937 en la urbo Miandoab. Lia edzino estas fama esperantistino Parvin Servatian. Li verkis libron en Esperanto por instrui la persan alfabeton al neperslinganoj.

Vartan Vartanijan: En Jarlibro 1912 aperas lia nomo sur la paĝo 166 kiel vendejo Espero en Tabriz.

Vartan Vartanijan: En Jarlibro 1912 aperas lia nomo sur la paĝo 166 kiel vendejo Espero en Tabriz.

Kazem Saffari: Li estis estrarano (sekretario) de PEA. Lia letero aperis en la libro de Bahman Ŝejdani. Li rakontas ke li lernis Esperanton nur dum 2-3 tagoj.

P. E. A.

Persa Esperanto Asocio

Honora prezidanto:

Prezidanto

Ĝenerala secretario:

U. E. A.

Universala Esperanto Asocio

12 Boulevard du Théâtre (Genève)

Kaj menciinde aliaj:

Abbas Davaĉi: Li estis estrarano (kasisto) de PEA kaj aperis lia nomo kaj en la libro de Ŝejdani kaj en la revuo Pars.

Boghrat Mikailijan: Li estis uea-delegito en la urbo Ghuĉan en la jaro 1916 (=1295).

Mohammd Labib: Li estis uea-delegito en la urbo Ghazvin en la jaro 1920 (=1299).

Bughdan Hajraptian: Li estis uea-delegito en la urbo Anzali en la jaro 1923 (=1302).

A . Rubrik: Li estis uea-delegito en la urbo Raŝt en la jaro 1923 kaj 1924.

Fazlolah Khan Parviz: Li estis uea-vicdelegito en la urbo Arak (Soltanabad) en la jaro 1926 (=1305) kaj 1932 (=1311).

Habibollah Taherzade: Li estis uea-delegito en la urbo Masĝedsolejman en la jaro 1932 (=1311).

Mirza Mahmud Golŝani: Li estis uea-delegito en la urbo Raŝt en la jaro 1932 (=1311) kaj 1933 (=1312).

Ali Morad Talebi: Li estis uea-delegito en la urbo Gonbadkavus en la jaro 1939 (=1318).

Fontoj:

1-" Historio de Esperanto en Irano " – 14 partaj artikoloj en la revuo Irana E-isto – verkitaj per s-ro Ali Reza Doulatŝahi.

2- Esperanto EN Irano laŭ UEA Jarlibroj - 3 partaj artikoloj en la revuo Irana E-isto – n-roj: 9,10,11 - verkitaj per s-ro Reza Torabi.

3-Historio de la lingvo Esperanto – Edmond Privat – paĝo 136 - 155

4-Irano. La unua subtenanto de Esperanto – Ahmad Mamduhi –La revuo Irana E-isto n-ro: 8 – p: 5-8

5- La dua lingvo – MHSZ- Tehrano 1384-Atai eldonejo

Angla kaj Esperanto; Ne Malamikoj!

Esperanto kiel forta ilo por ellerni Anglan

D-ro Hamed Sufi
Ŝahid Beheŝti Universitato de Medicinaj Sciencoj

"Esperanto? Ĉu vere? Vi jam tute perdis vian racion! Malfermu viajn okulojn kaj bonrigardu viajn ĉirkaŭaĵojn; ĉu al vi ne eblas diveni, ke jam de longe Angla fariĝis la tutmonda lingvo? Vi devas haltigi vian malutilan Esperantan lernadon, kaj do ne plu malŝparu vian tempon!" Jes! kiel antaŭvidite, vi nun eklegis tre konatajn plendaĵojn, kiujn vi eblege jam aŭdis el via ĉirkaŭantaro konstante.
Ĉi tiaj eldiroj forte instigis min por skribi tiun ĉi artikolon, en kiu vi poste tralegos vastajn profitojn de lerni/gi Esperanton por pli bone regadi fremdlingvojn, vidpunkte de la ligvistiko. Atentigindas ĉirilate, ke oni konsideru, ke ĉi tia profito prezentita en ĉi artikolo, estas sole unu el la gravaj diversaj kialoj por lerni/gi Esperanton. Antaŭ ĉio, mi klarigu, ke ĉi teksto sole montras ĝeneralajn profitojn de Esperanto kaj pli detalaj studoj ja farindas helpe de lingvistoj kaj ĉirilataj esploristoj.

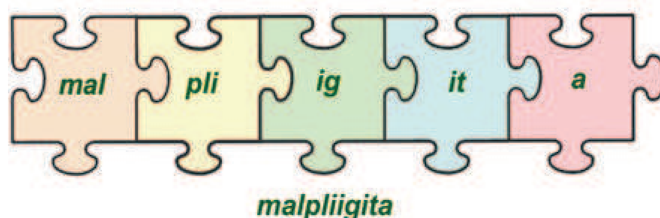
Se vi jam majstras Esperanton, vi ankaŭ potenciale kapablas scipovi aliajn lingvojn, precipe tiujn de Eŭropa lingvaro ekz. Anglan, plirapide kaj pliprofunde!

Ĝeneralaj avantaĝoj de Esperanto por lernado de fremdlingvoj

Jen interesa fakto pri lernhelpa efiko de Esperanto: Ĉi lingvo surprize ne nur lernplifaciligas Eŭropajn lingvojn, sed ankaŭ draste utilas al la lernado de alifamiliaj lingvoj tutmondaj.

Unuavide, Esperanto verŝajnas pli simile al Eŭropaj lingvoj, ĉar la vortradikaro de ĉi lingvo plejparte Eŭropdevenas. Sed ni ĉikaze konsideru la fakton, ke pere de la aglutineca trajto de Esperanto, ĉiu parolanto uzinte radikojn (kaj eĉ afiksojn, finaĵojn, prepoziciojn, konjunkciojn, korelativojn kaj numeralojn) povas konstrui kunmetite multegajn novvortojn, kiuj ne plu samos aŭ similos al Latinidaj lingvoj. Envere, el ĉiuj lingvoj tutmonde vivantaj, ja Esperanto estas la plej aglutina lingvo, kiu entute ne havas esceptojn. Surprize, la aglutineco de Esperanto malabundas en lingvoj Hindeŭropaj (sed pliabunde normalas en alifamiliaj lingvoj ekz. Japana, Svahila aŭ Turka).

Plie, Esperanto ankaŭ gramatike treege flekseblas; ĉi gravega eco ebligas Esperantajn parolantojn uzi ĉi lingvon tiom diversmaniere, kiom plej konvenas al ili surbaze de frazstrukturo de siaj propraj patrinaj lingvoj. Prepozicioj, ekzemple, multkaze povas esti eviteblaj, ĉar la frazkonstruo de Esperanto ne sole limiĝas je ajna nefleksebla speciala formo; tial oni povas laŭkaze interŝanĝeble apliki objektformon, prefiksformon, adverbformon, aŭ eĉ verbformon.

Do, la lernado de prepozicioj, kiu estas unu el la plej defiaj problemoj de plejmultaj mondaj lingvoj por komencantoj, facilege solveblas en Esperanto.
Pere de ĉi fleksebleca trajto de Esperanto, ĉiu lernanto povas konstrui novformajn frazpartojn kaj strukturojn, kiuj ne plu troviĝas en la Hindeŭropa lingvaro; ĉi karakterizo donas al lernantoj plivaste lingvistikan komprenon de alilingvoj kaj siavice ebligas onin por bonkvalite majstri fremdlingvajn diversformajn gramatikojn eĉ je la altaj niveloj. La vaste konata Esperantlingva aŭtoro kaj poeto, William Auld, jam klarvide notis ĉirilate tiele ĉi: "Se Esperanto estus lingvo tute eŭropa, ĝi certe jam ŝajnus malpli akceptinda en pluraj mondpartoj, kie, male, ĝi estas hodiaŭ relative populara kaj uzata."

William Auld (1924-2006)

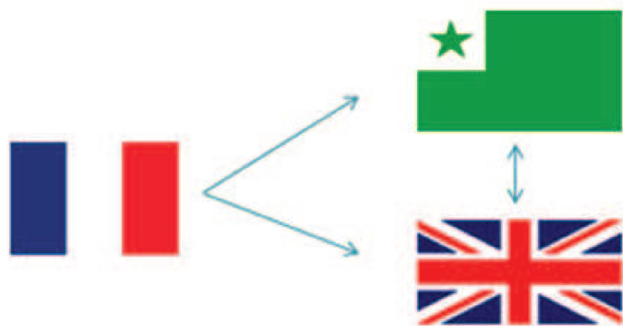
Krom la supre menciitaj profitoj, la memkonfida sento, kiun Esperanto estigas en la koroj de lernantoj, ebligas ilin pli ekscite sekvi la lernadan procezon de fremdlingvoj. Ĉirilate, Enciklopedio de Esperanto bonstile jam klarigis tiele ĉi: "La Esperanta gramatiko havas tri ĉefajn ecojn: simplon, mallongon kaj logikecon. Pro la logikeco ĝi estas facile lernebla ankaŭ por malpli talentaj infanoj, kiuj multokaze bezonas nur solan sukceson (kaj tion ja donas al ili la studado de Esperanto) por ke la ambicio vekiĝu en ili: tiel ili kapabliĝas venki ankaŭ la malpli facilajn taskojn. Kaj la pli talentaj -ĉiu infano, kaj eĉ plenaĝulo posedas konsiderindan emon je ĝeneraligo- post fino de Esperanto kurso ne povas jam imagi la timigan malfacilon de aliaj fremdlingvoj."
krome de ĉi tiaj specifaj trajtoj de Esperanto, kaj konsiderante ĝin kiel iu lingvo facile lernebla, notindas ke surbaze de vastaj sciencaj eltrovoj far de la lingvistikaj esploristoj, tiuj personoj, kiuj povas paroli du lingvojn samtempe (dulingvuloj), ankaŭ potenciale kapablas pli facile scipovi ajnan trian lingvon.
laste sed ne balaste, notindas ke pere de Esperanto oni povas tre facile komunikiĝadi kun alilandanoj, parolantaj alilingve, kaj do plirapide rompante lingvajn barojn, bonkvalite interesiĝos pri fremdaj kulturoj. Ĉi atingaĵo valorega, kiun Esperanto unike donas al lernantoj, kondukas al pli bone komprenadi de kultura kaj lingva diverseco kaj do rapidigas la procezon de fremdlingvaj lernadoj. Por tre efike majstri iun lingvon apartenante al ajna lando, necesegas, ke oni endroniĝi vaste en la tiea kulturo, kaj pere de Esperanto, ĉi afero pli efike atingeblos.

Specialaj profitoj de Esperanto por masjtri Anglan

Unuafoje, frua elstara Esperanto-aktivulo, Antoni Grabowski, atentigis onin pri la propedeŭtika valoro de Esperanto en lia artikolo titolita "Esperanto kiel propedeŭtiko de lingvoj" en la jaro 1908. Li evidente asertis tiele ĉi: "… per la faktoj mem falas la malnova antaŭjuĝo, ke Esperanto estas malamiko de aliaj lingvoj, ĉar ĝi donas la preparon, sen kiu la fremdlingva instruado estas tre malfacila ... Pri tio konvinkiĝis la Francoj, Angloj, parte ankaŭ ni Poloj, do baldaŭ ankaŭ en niaj lernejoj Esperanto devas fariĝi la nepre necesa propedeŭtiko de lingvoj."

Antoni Grabowski (1857-1921)

Laŭ la Metodo Paderborn, prof. Helmar Frank en Paderbornaj elementaj lernejoj en 1975 kaj 1976, entreprenis sciencan eksperimenton. Tiu esploro evidente montris, ke lerni Esperanton plifaciligos lernadon de Anglan je 30%. Poste de tiu studo, pliaj vastaj eksperimentoj fariĝis kaj montris similajn eltrovojn eĉ pli bone je 40%.
Pri kialoj kaj kieloj de ĉi tiaj valoregaj avantaĝoj ni plie babilu. Unuafoje, tiam, kiam mi ekis lerni Esperanton, miasperte, mi ektrovis, ke pro la simpligita formo de Esperanta vortskribado, en la kazo de vortoj, kiuj estas radike similaj/samaj inter Angla kaj Esperanto, mi multfoje renkontis kun ortografiaj problemoj; sed tuj poste mi persone rimarkis, ke ĉi tiaj problemoj solveblos tre simple. Aliflanke, atentigindas ke la simpla maniero de vortskribado en Esperanto, en la kazo de menciitaj similradikaj vortoj, eĉ utilas al lernantoj vidpunkte de la fonetika rego de Angla (prononcia kaj skriba manieroj de multaj vortoj en Angla ne ekzakte samas unu kun la alia, do helpe de literuma alfabeto de Esperanto en multaj kazoj oni povas distingi la pliĝustan formon de prononciado de vortoj).
Laŭ leksika vidpunkto, Esperanto ankaŭ funkcias kiel fortega ilo por plifaciligi ellernado de Anglaj vortoj. Unue, ni konsideru ke la plejmulta parto de vortradikoj de Esperanto devenas de iama reginta monda lingvo, Franca;

Do pro tio, ke el ĉiuj lingvoj tutmondaj, Angla leksike plejparte profitis de Franca, tial Esperanto kaj Angla leksike tre similas. Jen miasperta listo de Anglaj vortoj, kiuj senpere de Esperanto ne estas facile lerneblaj, radike samaj aŭ similaj inter Esperanto kaj Angla (De maldekstre dekstren: Esperanta vorto, ĝia Angla kaj Persa ekvivalento, respektive):

- Abato / abbot / راهب بزرگ
- abdiki / abdicate / استعفاء دادن
- abismo / abysm / مغاک
- abolicio / abolition / ملغی کردن
- aborto / abortion / سقط جنین
- abrikoto / apricot / زردآلو
- absceso / abscess / آبسه
- absolvi / absolve / عفو کردن
- abstini / abstain / امتناع کردن
- abundi / abound / فراوان بودن
- adepto / adept / فرد زبردست
- admiralo / admiral / دریا سالار
- admoni / admonish / اندرز دادن
- adoleska / adolescent / بالغ
- adori / adore / عشق ورزیدن
- adulto / adultery / خیانت زناشویی
- advokato / advokate / وکیل مدافع
- adzo / adze / تیشه
- afero / affair / موضوع، امر
- agiti / agitate / آشفته کردن، آژیته کردن
- aglo / eagle / عقاب
- agonio / agony / جان کندن
- agrabla / aggreeable / مطبوع
- agreso / aggression / تعرض
- ajna / any / هر ... که باشد
- akacio / acacia / اقاقیا
- akceli / accelerate / تسریع کردن
- akiri / acquire / حصول
- aklamo / acclaim /تحسین
- akompani / accompany / همراهی کردن
- akordo / accord / هماهنگی
- aksiomo / axiom / اصل مسلم
- akso / axis / محور
- akurata / accurate / وقت شناس، خوش قول
- akuta / acute / حاد
- akuzi / accuse / متهم کردن
- akvarelo / aquarelle / آبرنگ
- aleno / awl / درفش
- almozo / alms / صدقه
- altaro / altar / قربانگاه
- aludi / allude / عطف کردن
- ambasadoro / ambassador / سفیر
- amnestio / amnesty / عفو عمومی
- amputi / amputate / قطع عضو
- amuzi / amuse / سرگرم کردن
- anekdoto / anecdote / حکایت کوتاه
- anekso / annexation / الحاق
- ankro / anchor / لنگر
- antaŭĉambro / antechamber / پیش اتاقی
- antaŭdiluva / antediluvian / کهن سال، کهنه پرست
- antipatio / antipathy / انزجار
- aparteni / appertain / تعلق داشتن به
- apetito / appetite / اشتهاء
- aplaŭdi / applaud / تشویق کردن
- apostolo / apostle / حواری
- apreci / appreciate / قدردانی کردن

- arbitra / arbitrary / اختیاری، دلخواه
- ardo / ardour / گرمی، حرارت
- arkta / arctic / شمالگان
- aromo / aroma / ماده معطر
- asembleo / assembly / مجمع
- asigni / assign / اختصاص دادن
- aspiri / aspire / آرزو داشتن
- atesti / attest / گواهی دادن
- aŭtentika / authentic / موثق
- avareco / avarice / طمع، خساست
- avida / avid / حریص
- azilo / asylum / پناهگاه

- Babili / babble / یاوه گفتن
- baloto / ballot / برگه اخذ رأی
- bambuo / bamboo / خیزران
- banala / banal / پیش پا افتاده
- bapti / baptism / تعمید
- barako / barrack / آلونک
- bari / bar / بازداشتن
- barikado / barricade / سنگربندی
- batalo / battle / رزم
- beko / beak / منقار
- besto / beast / چهارپا
- blokado / blockade / مسدود کردن
- boko / buck / قوچ
- braceleto / bracelet / النگو
- brano / bran / سبوس
- breĉo / breach / رخنه
- bredi / breed / پروردن
- brido / bridle / عنان
- brilianto / brilliant / درخشان
- brovo / brow / ابرو
- burĝono / burgeon / غنچه

- Cinika / cynical / کلبی
- cipreso / cypress / سرو
- citadelo / citadel / ارگ
- civila / civil / مدنی

- Ĉasta / chaste / پاکدامن
- ĉemizo / chemise / پیراهن
- ĉesi / cease / متوقف کردن

- Debuto / debut / آغاز به کار
- dediĉi / dedicate / پیشکش کردن
- deficito / deficit / کسری، کمبود
- defraŭdi / defraud / فریفتن
- deklami / declaim / دکلمه کردن
- deklari / declare / اعلام کردن
- deklini / decline / انحطاط
- deklivo / declivity / شیب
- delegi / delegate / نمایندگی دادن
- deliro / delirium / هذیان
- demoralizi / demoralise / تضعیف روحیه کردن
- deporti / deport / تبعید کردن، اخراج کردن
- depozicio / deposition / استشهاد
- deputi / depute / نماینده انتخاب کردن
- derivi / derive / مشتق کردن
- despoto / despot / حاکم مستبد
- digno / dignity / شأن
- diligenta / diligent / سخت کوش
- dinastio / dynasty / سلسله پادشاهی
- disipi / dissipate / اسراف کردن
- diskrediti / discredit / بی اعتبار ساختن
- diskreta / discreet / محتاط
- distingi / distinguish / تمیز دادن
- doko / dock / بارانداز
- droni / drown / غرق شدن

- Ebla / able / ممکن
- edifi / edify / تهذیب کردن
- efika / efficient / مؤثر
- egala / equal / برابر
- eĝo / edge / لبه
- ekskurso / excursion / گلگشت
- ekspedi / expedite / گسیل کردن
- ekspluati / exploit / بهره برداری کردن
- ekspozicio / exposition / نمایشگاه
- ekstermi / exterminate / برانداختن
- ekzili / exile / تبعید کردن
- eleganta / elegant / برازنده
- emblemo / emblem / نشانه
- embusko / ambush / کمین
- emfazo / emphasis / تاکید
- engaĝi / engage / متعهد کردن
- enigmo / enigma / معما
- envio / envy / رشک
- epigrafo / epigraph / کتیبه
- epigramo / epigram / قطعه هجایی
- epilogo / epilogue / ختم مقاله
- epitafo / epitaph / وفات نامه
- epiteto / epithet / کنیه
- epoko / epoch / دوره، عصر
- erudicio / erudition / دانشوری
- escepto / exception / مستثنی
- estetiko / esthetics / زیبایی شناسی
- evakui / evacuate / تخلیه کردن
- eventuala / eventual / محتمل الوقوع
- evitebla / evitable / اجتناب پذیر

- Fakiro / fakir / زاهد هندی
- fakultato / faculty / دانشکده
- faldi / fold / تا کردن
- fanatika / fanatic / متعصب
- farti / fare / گذران کردن
- festono / festoon / گلبند
- flati / flatter / تملق کردن
- flegma / phlegmatic / بلغمی مزاج
- fontano / fountain / فواره
- forĝi / forge / آهنگری
- frajto / freight / کرایه حمل

- fraŭdo / fraud / فریب
- frenezo / frenzy / دیوانگی
- furioza / furious / خشمگین

- Galo / gall / صفرا
- gemo / gem / گوهر
- genio / genius / نبوغ
- gesto / gesture / ژست
- gliti / glide / لیز خوردن
- gracia / gracile / نحیف
- grandioza / grandiose / با جبروت
- grenado / grenade / نارنجک
- groteska / grotesque / عجیب و مضحک
- grumbli / grumble / نق زدن

- Ĝirafo / giraffe / زرافه

- Hajlo / hail / تگرگ
- halto / halt / مکث
- haremo / harem / حرمسرا، اندرونی
- hasti / haste / شتافتن
- haŭli / haul / کشیدن به طرفی
- haveno / haven / بندرگاه
- heĝo / hedge / پرچین
- heziti / hesitate / دودل بودن
- hieno / hyaena / کفتار
- himno / hymn / سرودِ ثنا
- hiperbolo / hyperbole / مبالغه
- honoro / honour / افتخار
- hororo / horror / دهشت
- hurdo / hurdle / مانع

- Ĥaoso / chaos / آشفتگی
- ĥameleono / chamaeleon / آفتاب پرست
- ĥoro / choir / دسته کُر

- Ilumini / illuminate / آذین بستن
- inaŭguri / inaugurate / افتتاح کردن
- inciti / incite / سر خشم آوردن
- indigno / indignation / رنجیدگی
- inercio / inertia / اینرسی
- inerta / inert / راکد
- inkrusti / encrust / مرصع کردن
- inkvizicio / inquisition / استنطاق
- interezo / interest / بهره
- intermita / intermittent / متناوب
- intima / intimate / صمیمی
- intrigo / intrigue / دسیسه
- inundi / inundate / غرقاب کردن

- Jaĥto / yacht / کشتی تفریحی
- jubileo / jubilee / جشن یادبود
- juristo / jurist / حقوقدان
- justico / justice / دادگستری
- juvelo / jewel / جواهر
- ĵaluza / jealous / حسود
- ĵus / just / اندکی پیش

- Kabano / cabin / کابین
- kaĝo / cage / قفس
- kajako / kayak / کایاک
- kajo / quay / اسکله
- kajto / kite / بادبادک
- kaldrono / caldron / دیگ
- kano / cane / نی
- kanono / cannon / توپ جنگی
- kapitulaco / capitulation / کاپیتولاسیون
- kaprico / caprice / هوی و هوس
- karavano / caravan / کاروان
- karesi / caress / نوازش
- kasto / caste / طبقه اجتماعی
- kastri / castrate / اخته کردن
- kataro / catarrh / زکام
- katedralo / cathedral / کلیسای جامع
- kavalerio / cavalry / سواره نظام
- kavaliro / cavalier / شوالیه
- kaverno / cavern / غار
- kerno / kernel / مغز هسته
- klara / clear / واضح
- klariono / clarion / شیپور نظامی
- klaŭno / clown / دلقک
- klaŭzo / clause / ماده قانونی
- kliento / client / ارباب رجوع
- klini / incline / خم کردن
- knedi / knead / سرشتن
- koko / cock / خروس
- kokono / cocoon / پیله ابریشم
- kolego / colleague / همکار
- kolonelo / colonel / سرهنگ
- kolonio / colony / مستعمره
- komando / command / فرمان نظامی
- komenci / commence / آغاز کردن
- komentario / commentary / تفسیر نوشتن
- komerco / commerce / تجارت کردن
- kometo / comet / ستاره دنباله دار
- komodo / commode / کمد
- kompetenta / competent / شایسته
- komplimento / compliment / تعارف
- konciza / concise / موجز
- konfidi / confide / واثق شدن
- konfiski / confiscate / مصادره کردن
- konkeri / conquer / چیره شدن
- konkreta / concrete / عینی
- konscienco / conscience / وجدان
- konsekvenco / consequence / پیامد
- konsili / counsel / اندرز دادن
- konsoli / console / همدردی کردن
- konspiri / conspire / توطئه چینی کردن
- konstitucio / constitution / قانون اساسی
- konsulo / consul / کنسول
- konsulti / consult / استشاره کردن
- kontrakto / contract / قرارداد

- konvojo / convoy / قافله تجاری
- koridoro / corridor / راهرو
- korpo / corpus / کالبد
- krabo / crab / خرچنگ
- kripla / cripple / زمین گیر
- krizo / crisis / بحران
- kroniko / chronicle / رویدادنامه
- kruco / cross / صلیب
- kubo / cube / مکعب
- kulto / cult / آئین
- kuseno / cushion / کوسن

- Labirinta / labyrinth / پر پیچ و خم
- lafo / lava / گدازه
- lakeo / lackey / پادو
- lama / lame / افلیج
- lamenti / lament / سوگواری کردن
- lanco / lance / نیزه
- lanterno / lantern / فانوس
- lavango / avalanche / بهمن
- legendo / legend / افسانه
- legio / legion / لژیون
- legitima / legitimate / بر حق
- lektoro / lector / دبیر
- lento / lentil / عدس
- letargio / lethargy / رخوت
- lezo / lesion / جراحت
- loto / lot / قرعه
- luli / lull / لالایی خواندن

- Maceri / macerate / خیساندن
- maco / matzo / فطیر
- majesto / majesty / جبروت
- malico / malice / بداندیشی
- manovro / manoeuvre / مانور
- marĝeno / margin / حاشیه
- marŝalo / marshal / مارشال
- martiro / martyr / شهید
- masto / mast / دکل
- mastro / master / کارفرما
- mato / mat / حصیر
- matraco / matress / تشک
- melankolio / melancholy / مالیخولیا
- melki /milk / دوشیدن
- membrano / membrane / غشاء
- mento / mint / نعناع
- milio / millet / ارزن
- minaco / menace / تهدید کردن
- mistika / mystic / متصوف
- mito / myth / اسطوره
- mizero / misery / فلاکت
- modesta / modesto / فروتن
- monaĥo / monk / رُهبان
- monarĥio / monarchy / سلطنت مطلقه
- monopolo / monopoly / انحصار
- monumento / monument / بنای یادبود
- mulĉo / mulch / مالچ
- muldi / mould / قالب گرفتن
- mulo / mule / قاطر
- musko / moss / خزه

- Nadlo / needle / سوزن
- naiva / naive / ساده لوح
- najlo / nail / میخ
- najtingalo / nightingale / بلبل
- neglekti / neglect / غفلت کردن
- nesto / nest / آشیانه
- nevo / nephew / برادر زاده / خواهر
- nobla / noble / نجیب
- noĉo / notch / شکاف
- notario / notary / سردفتر
- novico / novice / نوآموز
- nutra / nutricious / مغذی

- Obei / obey / فرمان بردن
- obskura / obscure / تیره و تار
- obstina / obstinate / یکدنده
- odoro / odour / رایحه
- ofendi / offend / رنجاندن
- okcidento / occident / باختر
- okulisto / oculist / چشم پزشک
- oligarko / oligarch / اولیگارشی
- orfo / orphan / یتیم
- oriento / orient / خاور
- ornamo / ornament / زیور
- ovala / oval / بیضوی

- Pakto / pact / پیمان
- pala / pale / رنگ پریده
- parado / parade / رژه
- parapeto / parapet / جان پناه
- paro / pair / جفت
- pasio / passion / شور و شوق
- paŝti / pasture / چرانیدن
- patrioto / patriot / میهن پرست
- paŭti / pout / اخم کردن
- peco / piece / تکه
- peono / pawn / (پیاده (شطرنج
- perfida / perfidious / خائن
- perfori / perforate / سوراخ کردن
- perlo / pearl / مروارید
- persekuto / persecution / شکنجه
- persisti / persist / پافشاری کردن
- persvadi / persuade / ترغیب کردن
- perversa / perverse / منحرف
- petalo / petal / گلبرگ
- pia / pious / پارسا
- piloto / pilot / خلبان
- pinĉi / pinch / وشگون گرفتن
- pirato / pirate / دزد دریایی
- piro / pear / گلابی
- pivoto / pivot / محور

- pledi / plead / اقامه دعوی
- plugilo / plough / خیش
- polemika / polemical / مجادله آمیز
- porcelano / porcelain / (ظروف) چینی
- posteno / post / منصب
- postulato / postulate / اصل مسلم
- potenco / potency / توان
- precedenco / precedent / مسبوق
- preciza / precise / دقیق
- premio / premium / جایزه
- premiso / premise / فرض منطقی
- preteksto / pretext / عذر و بهانه
- prezidi / preside / ریاست کردن
- prismo / prism / منشور
- proklami / proclaim / اعلان کردن
- promenado / promenade / گردش کردن
- proporcio / proportion / نسبت
- prosperi / prosper / کامیاب بودن
- provizo / provision / تدارک
- provoki / provoke / برانگیختن
- prozo / prose / نثر
- prudenta / prudent / محتاط
- pruno / prune / آلو
- publicisto / publicist / مفسر مطبوعاتی
- puni / punish / تنبیه کردن

- Rabi / rob / ربودن
- radiuso / radius / (دایره) شعاع
- rako / rack / قفسه
- ranca / rancid / ترشیده
- rango / rank / رتبه
- rapiro / rapier / سخمه
- raspi / rasp / تراش دادن
- raŭka / raucuous / زمخت
- ravi / rave / شیفتن
- razi / raze / تراشیدن
- reciproka / reciprocal / متقابل
- reciti / recite / از بر خواندن
- refuti / refute / مردود شمردن
- regno / reign / قلمرو حکومتی
- rekoni / recognize / بجا آوردن
- rekruto / recruit / تازه کار
- rektangulo / rectangle / مستطیل
- relo / rail / ریل
- renkonti / encounter / روبرو شدن
- renovigi / renovate / باز نو ساختن
- reprezalio / reprisal / تلافی
- reputacio / reputation / شهرت
- reteni / retain / نگاه داشتن
- retiri / retire / کناره گیری کردن
- revivi / revive / احیاء شدن
- revizo / revision / تجدید نظر
- revolvero / revolver / ششلول
- rezervujo / reservoir / مخزن
- rezigni / resign / استعفاء دادن
- ribelo / rebellion / شورش
- riĉeco / riches / استغناء
- rifuzi / refuse / امتناع کردن
- rigi / rig / بادبان آراستن
- rimedo / remedy / چاره
- ripo / rib / دنده
- riproĉi / reproach / سرزنش
- rito / rite / مناسک
- rivalo / rival / رقیب
- riveli / reveal / آشکار ساختن
- riverenco / reverence / تکریم
- robo / robe / ردا
- rosti / roast / بریان کردن
- rubando / ribbon / روبان
- rubeno / ruby / یاقوت
- rubriko / rubric / عنوان سرفصل
- rudro / rudder / سکان
- ruino / ruin / ویرانه
- rumo / rum / عرق نیشکر
- rusto / rust / زنگار
- ruzo / ruse / نیرنگ

- Safiro / sapphire / صفیر کبود
- sagaca / sagacious / با فراست
- saĝa / sage / دانا
- saluti / salute / سلام دادن
- sana / sane / سالم
- sarkasmo / sarcasm / طعنه
- satiro / satire / هجویه
- saturi / saturate / اشباع کردن
- sceno / scene / صحنه
- sekto / sect / فرقه
- senila / senile / سالخورده
- separi / separate / متارکه
- serena / serene / متین
- signifi / signify / معنی دادن
- sinagogo / synagogue / کنیسه
- sindikato / syndicate / سندیکا
- sireno / siren / پری دریایی
- skafaldo / scaffold / داربست
- skandalo / scandal / رسوایی
- skarpo / scarf / روسری
- skeptika / skeptical / شک گرا
- skizo / sketch / طرح
- skolto / scout / (نظامی) پیش آهنگ
- skrapi / scrape / خراشیدن
- skrupulo / scruple / وسواس
- skulpti / sculpt / پیکر تراشی
- skurĝo / scourge / تازیانه
- sobra / sober / میانه رو
- sofo / sofa / کاناپه
- sombra / somber / محزون
- soneto / sonnet / سونت
- sonora / sonorous / پر صدا
- spektaklo / spectacle / چشم انداز
- spindelo / spindle / دوک
- spite / despite / با اینکه

- spliti / split / شکافتن
- spontane / spontaneously / غیر ارادی
- stagni / stagnate / راکد ماندن
- statuto / statute / اساسنامه
- stepo / steppe / استپ
- strangoli / strangulate / خفه کردن
- streko / strike / اعتصاب
- submara / submarine / زیردریایی
- submeti / submit / ارائه دادن
- subporti / support / پشتیبانی کردن
- subtila / subtle / زیرک
- suĉi / suck / مکیدن
- sufiĉa / sufficient / کافی
- sufoki / suffocate / فرونشاندن
- sugestio / suggestion / تلقین
- superflua / superfluous / مازاد بر احتیاج
- superstiĉo / superstition / خرافه
- surogato / surrogate / جانشین
- suverena / sovereign / شهریار
- svarmo / swarm / ازدحام
- sveni / swoon / غش کردن
- svingi / swing / تاب دادن

- Ŝakalo / jackal / شغال
- ŝalo / shawl / شال
- ŝildo / shield / سپر
- ŝmiri / smear / آغشتن
- ŝoveli / shovel / روفتن
- ŝovi / shove / تنه زدن
- ŝpini / spin / ریستن
- ŝtalo / steel / پولاد
- ŝteli / steal / دستبرد زدن
- ŝtopi / stop / بند آوردن
- ŝtupo / step / پله
- ŝultro / shoulder / شانه
- ŝveli / swell / آماس کردن
- ŝviti / sweat / عرق کردن

- Taŭzi / tousle / ژولیده کردن
- temperamento / temperament / مزاج
- tempesto / tempest / تندباد
- tendenco / tendence / گرایش
- tendo / tent / خیمه
- tereno / terrain / عرصه
- tikli / tickle / به هوس انداختن
- toleri / tolerate / بردباری کردن
- torĉo / torch / مشعل
- torento / torrent / جریان خروشان
- totala / total / تام
- trajto / trait / خصیصه
- trankvila / tranquil / فراغبال
- tredi / thread / نخ کردن
- tremi / tremble / لرزیدن
- trezoro / treasure / گنجینه
- triangulo / triangle / مثلث
- tribunalo / tribunal / محکمه
- triobla / treble / سه برابر
- triumfo / triumph / فتح
- trono / throne / مسند قدرت
- troti / trot / یورتمه رفتن
- truko / trick / حقه
- trupo / troop / گروهان
- tumulto / tumult / غلغله
- turbano / turban / دستار
- turmento / torment / رنج

- Ulcero / ulcer / زخم
- unuanima / unanimous / یکدل و یک زبان
- unuforma / uniform / متحد الشکل
- urno / urn / کوزه
- utopio / utopia / آرمانشهر

- Valo / valley / دره
- valvo / valve / دریچه
- vana / vain / بیهوده
- varfo / wharf / اسکله
- varpo / warp / تار
- vefto / weft / پود
- vazo / vase / ظرف
- venĝo / revenge / انتقام جویی
- venki / vanquish / مغلوب ساختن
- veo / woe / ناله
- verdikto / verdict / رأی هیئت منصفه
- vespo / wasp / زنبور
- vestiblo / vestibule / دهلیز
- veŝto / vest / جلیقه
- vidvino / widow / بیوه
- vindi / wind / نوارپیچ کردن
- vipuro / viper / افعی
- virto / virtue / فضیلت
- vojaĝo / voyage / سفر کردن
- volo / will / خواست
- vulkano / volcano / کوه آتشفشان
- vundo / wound / زخم

- Zefiro / zephyr / نسیم
- zenito / zenith / اوج

Koncerne similradikajn vortojn inter du apartaj lingvoj, oni ja povas pli efike memorteni fremdlingvan leksikon, kaj do pli facile regadi la novan lingvon. Pri la supra listo, mi notu, ke ĉi tiaj vortoj persone al mi jam grande utilis, notinde ankaŭ ke ĉi listo envere multoplas, kaj mi enordigis nur parteton de tiaj vortoj surbaze de mia propra sperto. Krome, kaj tre interese, notindas ke en multaj kazoj pri la kunmetitaj vortoj Anglaj, Esperanto donas al lingvolernantoj novan kaj pli bonan komprenon de strukturo de la menciitaj vortoj. Ni konsideru jenajn tipajn ekzemplojn (De maldekstre dekstren:

Angla kaj ĝia Esperanta ekvivalento):

- Aspirant / Aspir.anto
- Brilliant / Bril.anto
- Blockade / Blok.ado
- Convention / Kun.veni
- Decline / De.klini
- Depend / De.pendi
- Evitable / Evit.ebla
- Recognize / Re.koni
- Rectangle / Rekt.angulo
- Renovate / Re.novigi
- Revive / Re.vivigi
- Submarine / Sub.mara
- Submit / Sub.meti
- Support / Sub.porti
- Superfluous / Super.flua
- Triangle / Tri.angulo
- Treble / Trio.bla
- Transport / Trans.porto
- Unanimous / Unu.anima
- Uniform / Unu.forma

La avantaĝoj de Esperanto por ellerni Anglan ne nur inkluzivas de fonetika kaj vortara profitoj, sed ankaŭ analoge inkludas gramatikajn utilojn, ekzemple pri us-vortoj (en multaj lingvoj, ekzemple kiel Persa, la us-vortoj ne aparte ekzistas, do helpe de Esperanto oni potenciale povas solvi ĉi tiajn gramatikajn obstaklojn, kiuj starigas senteblajn malfacilaĵojn plurfoje, notinde ke Angla lingvo uzas apartan specialan strukturon por montri us-vortojn pere de la vorto "would").

Bibliografio

Esperantlingvaj:

- Auld, William. La Fenomeno Esperanto, Roterdamo: UEA, 1998, paĝoj 31-36.
- Grabowski, Antoni. Esperanto kiel propedeŭtiko de lingvoj. Pola Esperantisto, 1908, Januaro (numero 1), Paĝoj 4-8. Havebla rete ĉe: eo.wikisource.org .
- J. Mihalik, Enciklopedio de Esperanto, I, p. 436, en artikolo titolita "Pedagogia valoro de E.", havebla rete ĉe: eventoj.hu .
- Zsuzsa BARCSAY, Transfer-valoro de Esperanto por hungaroj en la lernado/instruado de hindeŭropaj lingvoj, 122 p. In: Barcsay, "Metodiko en la Praktiko", pp. 31-38, Paderborn/Budapest: Esperanto Centro/Hungara Esperanto-Asocio, 1982.
- Detlev BLANKE, Esperanto. La Internacia Lingvo - sciencaj aspektoj, Kulturbund der DDR, Berlin, 1979, 237 p
- Gard MEINHARDT, La vorttrezora antaŭscio pri la Internacia lingvo depende de la gepatra lingvo. In "Eŭropa Dokumentaro", 1978, n. 18, p.l3-15.
- István SZERDAHELYI, Esperanto kaj lingvistika propedeŭtiko. In "Internacia Pedagogia Revuo", 1979, n. 1.

Anglalingvaj:

- Andras Rajki. "Etymological Dictionary of the Esperanto Language (E.D.E.L.)". 2006, Budapest. Havebla rete ĉe freeweb.hu.
- Keshavarz, M.H. (1997, 1999). Contrastive analysis and error analysis. Tehran: Rahmana Publications.
- Bialystok E. (1988). "Levels of bilingualism and levels of linguistic awareness". Developmental Psychology 24: 560–567. Havebla rete ĉe: psycnet.apa.org.
- International Language (known as Esperanto) Commission, Interministerial Decree April 29/ October 5 1993, Italian ministry of public instruction. Havebla rete ĉe: internacialingvo.org.
- D. B. GREGOR, The cultural Value of Esperanto. In "Modern Languages", 1965, pp. 146-150.
- University of Haifa. "Bilinguals find it easier to learn a third language." ScienceDaily, 1 February 2011. Havebla rete ĉe: sciencedaily.com.
- Raif MARKARIAN, The educational Value of Esperanto Teaching in the Schools, In: R. Schultz & V. Schultz (Editors) "The solution to our language problems" pp. 362-386, Bailieboro, Ontario, Esperanto Press, Canada, 1964.

Perslingvaj:

- آذری، عارف. فرهنگ جامع اسپرانتو-فارسی، تهران: نشر کاکتوس، ۱۳۷۹، ۶۱۰+۹ ص.
- صمیمی، بدیع. فرهنگ زبان فارسی-اسپرانتو، تهران: مؤلف. ۱۳۶۰، ۷۳۶ ص.
- ممدوحی، احمدرضا. پدیده اسپرانتو، راه حل مشکل زبان بین المللی، تهران: آرویج، ۱۳۸۴، ۴۱۰ ص.

Kion Scienco Volas Scii?

Aŭtoro: Stuart Firestein
Tradukisto: Ali Moradi (adeadmarshal@gmail.com)
Fonto: Scientific American, jaro 2012, numero 4

Multaj sciencistoj konsentas ke Issac Newton, kiam li estis formulanta kaj inventinta la leĝojn de la forto kaj gravito kaj kalkulo en la lastaj jaroj de 1600 jardeko, eble sciis ĉiujn sciencojn. En la sekvantaj 350 jaroj estis taksita 50 milionoj da esploraj paperoj kaj multaj libroj estis publikigitaj pri naturaj sciencoj kaj matematiko. La moderna mezlerneja studanto nun eble scias pli ol kion Newton sciis, kaj ankoraŭ scienco ŝajnas esti kiel nepenetrebla monto de faktoj por multaj popoloj.

What Science Wants to Know

An impenetrable mountain of facts can obscure the deeper questions

Unu vojo por konkeri tiun monton estas fariĝi pli kaj pli faka, sed tamen kun limigita sukceso. Kiel biologo, mi ne atendus pasi la du unuaj frazoj de fizika papero. Eĉ paperoj en imunologio kaj ĉelo-biologio mistifikas min – kaj ankaŭ kelkaj paperoj en mia propra kampo, neŭrobiologio. Ĉiutage mia sperto ŝajnas mallarĝiĝi. Do sciencistoj devis inklini al alia stategio por venki tiun monton de informo: ni pleje ignoras ĝin.

Tio ne devas surprizi vin. Certe, vi devas scii tro multe por esti sciencisto, sed scii tro multe ne fariĝas bona sciencisto. Kio fariĝas bona sciencisto estas ignoro. Tio eble sonas ridinda, sed por sciencistoj la faktoj estas ĵus kiel ekkomenco. en scienco, ĉiu nova eltrovo levigas 10 novajn demandojn, kiel verkisto George Bernard Shaw sarkasme deklaris en tagmanĝa tosto al Albert Einstein.

Per tiu ĉi kalkulo, ignoro pli rapide kreskas ol scio. Sciencistoj kaj laikoj same konsentus ke por ĉio, kion ni venas scii, ekzistas multe pli kiun ni ne scias. Pli grave estas ke, ĉiutage ni pli scias ke ni nenion scias. Unu grava rezulto de scienca scio estas generi novajn kaj pli bonajn vojojn por esti ignoro: ne tia ignoro kiu rilatas al manko de scivolo aŭ edukado sed tiu kiu estas pli altvalora kaj altkvalita. Tio alvenas al la esenco de kion la sciencistoj faras: ili distingas inter kvalitoj de ignoro. Ili faras tion en iliaj proponoj kaj en diversaj kunvenoj. Kiel James Clerk Maxwell, eble la plej bona fizikisto inter Newton kaj Einstein diris, "tute konscia ignoro estas preludo por ĉiuj realaj antaŭeniroj en scio."

Tiu perspektivo pri scienco – ke demandoj pli gravas ol respondoj – devas esti kiel plifaciligo. Tio fariĝas scienco malpli minaca kaj pli amika, fakte, amuza. Scienco fariĝas kiel serioj de enigmoj kiuj estas ene de aliaj enigmoj – kaj kiu ne ŝatas enigmojn? Demandoj ankaŭ estas pli atingebla kaj ofte pli interesa ol respondoj; respondoj estas la fino de proceso sed la demandoj entenas vin meze de tio. Mi ne povas kompreni tro multe da imunologio, malgraŭ mia belega doktora atestilo , sed la bonega afero estas ke multaj imunologistoj ankaŭ ne povas – neniu ĉion scias plu. Kvankam mi povas kompreni la demandojn kiujn antaŭenirigas la imunologio. Kaj mi ne ŝajnigas kompreni tro multe pri kvantuma fiziko, mi povas alte taksi kiel la demandoj en tiu kampo naskiĝas kaj kial ili estas tre fundamentaj. Emfazi ignoron estas inkluziva; tio faras popolojn senti pli egalan kiel la spaco igas nin ŝajni malgrandaj.

Scienco estas amaso da faktoj kiuj estas tre malfacila por ni konkeri. Sed se la sciencistoj parolas pri la demandoj anstataŭ enuigi vin kun multajn terminologiojn, kaj se la amaskomunikiloj ne ĵus raportas pri novaj malkovroj kaj ankaŭ la demandoj kiujn ili respondis kaj la novaj kreitaj enigmoj, kaj se sciecistoj haltas ŝteli la informojn kiuj jam estas ĉe la Vikipedio – tiam ni eble trovas popolojn kiuj denove engaĝiĝas en tiu granda aventuro kiu komencis por la pasintaj 15 generacioj.

Do se vi iam renkontos sciencistоn, ne demandu kion li scias, sed demandu kion li volas scii. Tio estas pli bona konversacio por vi ambaŭ.

La Glaciaĵo

Amir Fekri

La knabeto eniris la glaciaĵejon kaj sidiĝis ĉe la tablo. La servistino venis ĉe li por preni lian mendon. La knabeto demandis ŝin: "kiom estas la prezo de ĉokolada glaciaĵo?" La servistino respondis: "50 cendoj." Li sian manon enpoŝigis, ĉiujn siajn monerojn eligis kaj komencis nombri. Poste redemandis: "kiom estas la prezo de simpla glaciaĵo?" Konsidere ke ĉiuj tabloj estis okupataj kaj aliaj homoj ankaŭ ekster la glaciaĵejo estis atendantaj malplenajn tablojn, la servistino enue kaj kolere respondis: "35 cendoj." La knabeto rekalkulis siajn monerojn kaj diris: "nu, bonvolu alporti al mi unu simplan glaciaĵon." Post kelkaj minutoj, la servistino venigis al li la glaciaĵon, kalkulon ankaŭ metis sur la tablon kaj iris al la aliaj klientoj.

La knabeto finis sian glaciaĵon, prenis la kalkulon, ĝian monon pagis al la kasisto kaj eliris.

Kiam la servistino revenis ĉe la tablo, kie tiu knabeto estis sidinta, por purigi ĝin, vidante tion, kio estis sur la tablo ekploris. Sur ĝi, ĉe la malplena telero de la glaciaĵo, du moneroj de kvin-cenda kaj kvin moneroj de unu-cenda estis metita por trinkmono de la servistino. Ŝi komprenis, ke la knabeto povis per ĉiuj siaj moneroj aĉeti ĉokoladan glaciaĵon, sed ĉar en tiu okazo plu ne restos monon por kromsalajro, nur mendis simplan glaciaĵon.

ترجمه: سیمین عمرانی

دور دنیا در ۷۹ روز

قسمت بیستم

حالا می‌رویم که در شهر گردشی بکنیم. دیروقت است و باران تهدیدمان می‌کند، پس چیز زیادی نمی‌توانیم ببینیم. باران شروع می‌شود و هیروشی می‌گوید، که چند روز است باران می‌بارد و به احتمال زیاد تا چند روز آینده نیز ادامه خواهد داشت. به سمت مرکز یک واحد بزرگ تجاری راهی می‌شویم، آن‌جا می‌توانیم طعم و مزه‌های ژاپنی را هم بچشیم. بین آن‌ها، خوردن ماهی‌جات خام و در هر رستوران سوشی به همراه تکه‌هایی از انواع ماهی‌های دیگر، سبزیجات با تزیینات مختلف را پیشنهاد می‌کنند. (سوشی: برنج پخته که به همراه سرکه و گاهی ماهی و یا صدف به شکل کوفته تهیه می‌شود. م). به هیروشی می‌گوییم که این غذا در اسپانیا نیز مد شده است و او از احساس غرور به خود باد می‌کند و می‌گوید که غذای گران‌قیمتی است. همه ژاپنی‌ها از گرانی ذهن مضطربی دارند، به نظر ما هم این‌طور می‌رسد. شاید به‌خاطر عقیده به بیش‌تر تحلیل رفتن و کم‌تر هدر دادن ــ که همه آن را دارند ــ کار کم است. شاید آن‌ها بتوانند یک‌خورده بیش‌تر هدر دهند و کم‌تر کار کنند، در نتیجه اشتغال برای همه بتواند وجود داشته باشد.

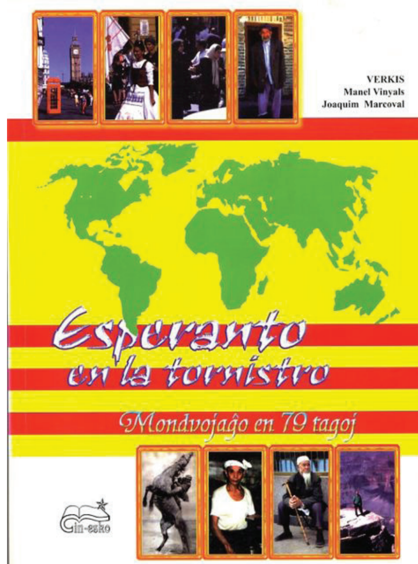
هیکی کوموری (Hiki-komori)

معضل جدیدی در ژاپن برای جوانان به‌خصوص پسران نوجوان به‌وجود آمده که مردم آن را "هیکی کوموری" (بازگشت به‌سوی خود) می‌نامند. این جوانان نمی‌توانند ارتباط متعارفی را با دیگران برقرار کنند و تمایل دارند در قالب مخصوصی فرو روند. توی خانه توی اتاق بمانند و به‌خاطر چیزی بیرون نروند، جز برای دست‌شویی یا غذاخوردن یا بازی‌های ویدئویی که مادرشان برایشان گذاشته است. هر قدر آن‌ها بیش‌تر بسته بمانند به همان اندازه بیرون‌آمدن مشکل‌تر خواهد بود. و به این ترتیب آن‌ها سال‌ها و سال‌ها به همین وضع باقی می‌مانند.

آن بچه‌ها با کسی حرف نمی‌زنند، دنیای آن‌ها اتاق‌شان است و کامپیوتری که جلوی آن نشسته‌اند و بازی می‌کنند. هیچ‌کس در دنیای خارج برای آن‌ها مهم نیست و آن‌ها به هیچ جمعی نمی‌پیوندند حتی پدر و مادرشان. روانکاوی که در این‌باره تحقیق کرده باور دارد که این مشکل، مشکل بیش از یک میلیون جوان است.

محتمل‌ترین دلیل این امر عدم ارتباط این جوانان با والدین‌شان است، والدینی که مرتبا کار می‌کنند و هیچ‌وقت نیستند و احتمال دیگر فشار زیادی است که هنگام درس خواندن و مطالعه تنها هستند و باید تنها باشند بر آن‌ها وارد می‌شود. اما این وسط حقیقتی که قد علم می‌کند این است که به‌خاطر وجود کامپیوتر آن‌ها ارتباط و تعامل با دیگر انسان‌ها، دوستان، گپ‌زدن با پدر و مادر را از دست داده‌اند با این هدف که اول شوند. دنیای آن‌ها محدود به مطالعه و رایانه‌پردازی شده است و، پس از اولین شکست، خود را در اتاق حبس می‌کنند و با تنها چیزی که برایشان باقی می‌ماند یعنی همان بازی‌های مجازی شان خود را سرگرم می‌کنند.

هیروشی و نگرانی مداومش را که دیگر دارد ما را عصبی می‌کند ترک می‌کنیم. او سرش را خم می‌کند و ما به سمت او دست دراز می‌کنیم و سر خود را خم می‌کنیم. یک خداحافظی یک‌کم قاتی پاتی. شمع روشن می‌کنیم و به

رختخواب می‌رویم. امید داریم فردا همه‌چیز رو به راه باشد.

امریکا را کشف خواهیم کرد

روز چهل و چهارم

تو اتاق ـ هتلی کوچک‌مان روز آغاز می‌شود. نور کمی دزدکی به داخل می‌تابد و همه‌چیز سومین روز پی در پی بارانی را پیشگویی می‌کند. هتل فقط اتاق‌های انفرادی در اختیار قرار داد، و امشب ما هردو از کابین ۳× ۲ مستقل خودمان لذت ببردیم ـ بدون تخت با یک تشک پهن شده در جایگاهی چوبی که مخصوص مثلا خوابیدن است. در قسمت ورودی، دست راست، مبلمان کوچکی از تلویزیون و یخچال حفاظت می‌کند. زیر مبل دمپایی پلاستیکی گذاشته‌اند که نوعی پاپوش در تمام هتل‌های مشرق‌زمین است برای رفتن به دست‌شویی و راه‌رفتن توی اتاق اختصاص دارد. سرویس بهداشتی در راهرو است، و حمام در بالاترین طبقه. برای راه‌رفتن و قدم زدن مجهز به لباس راحتی گشادی به سبک سامورایی با کمربند شده‌ایم. با این لباس راحت و دمپایی‌های نارنجی‌رنگی که به لنگ و پاچه‌ی پر پشم و پیل‌مان اشاره می‌کند در سرتاسر هتل راه می‌افتیم و احساس مانکنی به ما دست می‌دهد آن‌هم از نوع حس برتری مانکن‌های نورئالیسم. شاد می‌شویم، چون شنیدیم، که در توکیو به قیمت ارزانی می‌توان اتاق‌های حفره‌مانندی یافت که در آن‌جا فضا به اندازه‌ی درازکشیدن و چرخیدن است. ژاپن از لحاظ تراکم فضای مسکونی در دنیا جزو اولین‌ها است، به‌طور مداوم فضای طبیعی و جزیره‌ای خود را از دست داده و شهری‌تر می‌شود که این امر سبب افزایش قیمت زمین و ساخت هتل‌های لانه‌زنبوری آن‌چنانی می‌گردد. کسی که صاحب یک فضای ۵۰ مترمربعی باشد می‌تواند خود را خوش‌شانس و اقبال حساب کند.

باران می‌بارد و باد می‌وزد. اولین نگاه‌مان به خیابان نظر مثبتی به ما نمی‌دهد. نگاهی به نقشه می‌اندازیم ببینیم فردا از کدام بندرگاه می‌توانیم به مقصدمان برسیم. چیزی پیدا نمی‌کنیم. تصمیم می‌گیریم از خادم یک کلیسا سوال کنیم ولی بعد از چندین و چندبار زنگ زدن او می‌گوید: نمی‌دانم. به یک آژانس مسافرتی تلفن می‌کنیم و می‌خواهیم که با فاکس محل دقیق را برایمان مشخص کرده ارسال کند، در ضمن می‌رویم کمی قدم بزنیم و از چند تا راننده تاکسی بپرسیم ما را تا آن آدرس می‌برند یا نه. هیچ‌کس نمی‌داند بندرگاه کجاست. ظن و گمان ما برانگیخته می‌شود. به دفعات بسیار تلفن می‌کنیم تا موفق می‌شویم از جای دیگری برای ما فاکس بفرستند. باد و باران شدید و شدیدتر می شود. به همراه مسیرهای از پیش مشخص شده به داخل راهروهای زیرزمین مترو می‌چپیم، هوای این‌جا هم فرقی نمی‌کند. پس از کلی پیاده‌روی در ایستگاه آخر، به مهد کودک شرکت هانجین می‌رسیم. با کسی نمی‌توانیم صحبت کنیم چون خیلی دیر است، ولی ما آرام هستیم. در طول مدتی که ما هم‌چون محققین در حال تحقیق و بررسی بودیم شب شده است. این‌جا خلوت

است، هوا دم کرده و باد پرقدرتی می‌وزد و باران هم همراهی‌اش می‌کند. تصمیم می‌گیریم به هر ترتیبی که شده به خونه برگردیم. درختان واژگون می‌شوند و شاخه‌ها می‌افتند، اوضاع خطرناک به‌نظر می‌رسد.

تنها، خیس، خسته وارد شهر بازی می‌شویم. آن‌جا آدم‌ها دارند پاچینک بازی می‌کنند، پاچینک متداول‌ترین بازی در ژاپن است. این بازی در اواخر جنگ دوم جهانی خلق شد. تخمین می‌زنند که حدود ۴۰ میلیون نفر در کل کشور آن را بازی می‌کنند. ساختمانی ۳ طبقه در کل کمابیش حدود ۷۰۰ مترمربع، دستگاه‌های بازی یکی در کنار دیگری و بازی‌کنان نیز در کنار یکدیگر. همگی ملبس به کت و شلوار، موقع نگاه کردن هم باید شیک نگاه کنند. ـ شبیه به بازی‌های خودکار اما کوچک و عمودی ـ گوی‌های فلزی هر یک به قطر یکصد دیامتر را با قاعده پرت می‌کنند که از میان یک‌سری موانع می‌گذرند، سخت یا آسان. بازی‌کن‌ها سخت غرق شده‌اند. آدم آن‌ها را در فشار، غرق در عرق و عصبانی احساس می‌کند. استرس روی استرس. بیرون از این‌جا، بازار بزرگ پیشنهاد جنب و جوش و تحرک و فعالیت دامنه‌داری را به افراد می‌دهد درست مثل سایر فروشگاه‌ها. تعجب نمی‌کنیم چرا آن‌ها به این قضیه محتاج هستند. ولی برای ما همه‌چیز شروع ماجراست، چون فردا سوار کشتی خواهیم شد و می‌رویم تا امریکا را کشف کنیم.

امروز قبل از خروج پیام‌های اینترنتی خود را ارسال می‌کنیم. "همکاران عزیز، اگر همه‌چیز به‌خوبی پیش رود و ما شانس بیاوریم، امروز به مقصد لوس‌آنجلس سوار کشتی می‌شویم. هنوز کاملا مطمئن نیستیم، چون هیچ تاییدی را دریافت نکرده‌ایم، اعم از بلیط یا هرچیز دیگر. اگر طی ۱۰ روز آینده خبری از ما نگرفتید، بدانید که سفر ما ادامه یافته و خواهد یافت، اما اگر برعکس پیامی فرستادیم بدانید که ناکامی و شکست خود را به رسمیت شناختیم". امیدواریم بخت و اقبال نصیب‌مان شود و همه‌چیز به‌خوبی پیش رود.

ــ "چی؟ شما کاتالونیایی هستید؟"، یکی با لهجه‌ی آراگونی (آراگون ناحیه‌ای در شمال‌غربی اسپانیا. م) از ما سوال می‌کند. او جوانی اهل زاراکوز است که نزدیک ما نشسته و مشاوره‌های اینترنتی می‌دهد. وی در چین مشغول به کار است و دارد از تعطیلی یکم اکتبر روز ملی در ژاپن استفاده می‌کند. او رئیس یک کارخانه میکسر سیمان در مغولستان که بخشی از چین است می‌باشد. تا الان ما با کارگران اسپانیایی در شانگهای یا جاهایی با اقتصاد باز برخورد داشتیم، اما نمی‌دانستیم که به خارجی‌ها هم اجازه تاسیس کارخانه می‌دهند. او می‌گوید:

ــ من تنها اروپایی آن‌جا هستم. وقتی یک توریست اروپایی گم می‌شود، تاکسی‌ها او را به منزل من می‌اورند. چند روز قبل چندتا روس توی شهر گم شده بودند و هیچ‌کس زبان آن‌ها را نمی‌فهمید. راننده تاکسی آن‌ها را به خانه من آورد و پیش من ماندند. آن‌ها برای هر روزشان فقط یک دلار داشتند، واقعا یک دلار، ها...ها...ها!

او هیچ‌وقت بی‌کار نمی‌ماند چون نیاز به انبوه سازی جزو ضروریات شده است.

ــ بله واقعا، الان کار زیاد است.

مانند آدم‌های دیگر سفر ما برای او نیز جالب بود. وی می‌گوید که با یک جهانگرد آراگونی صحبت خواهد کرد تا ترتیب چند سخنرانی را برای پیش‌فروش کتاب‌مان بدهد. بدیهی است که پاسخ ما مثبت است و حاضریم همه‌کاری بکنیم.

کمی تأمل و کندوکاو

امروز واقعا ژاپن را ترک می‌کنیم. ژاپن سرزمین بازی‌های ویدئویی، کارااوکه، و پویانمایی (انیمیشن) است. این‌ها سلطان الکترونیک هستندو هر چیز قابل انجامی را با کامپیوتر می‌سازند، سعی می‌کنند بسازند یا حداقل تلاش‌شان را می‌کنند.

این‌جا چیزهای بسیاری آفریده می‌شود، که دانش قرن بیست و یکم را هدایت خواهد کرد. کامپیوتر، بازی‌های ویدئویی، اینترنت و غیره شاید روش زندگی در جامعه جدید را شکل دهد.

در ژاپن بازرسی ماشینی و امکان انجام اتوماتیک همه‌چیز برای همه‌چیز را می‌بینی که تقریبا یک مشغولیت ذهنی شده است. این‌جا قطارهای بدون راننده که بر فراز خانه‌ها در پروازند، درها که با فشار ساده یک انگشت باز می‌شوند و درِ تاکسی‌ها که خودکار باز و بسته می‌شوند را ملاحظه می‌کنی.

در مورد مکان‌های دیدنی در توکیو از هیروشی سوال می‌کنیم، البته اگر وقت داشته باشیم، و او آدرس خیابانی را می‌دهدکه مرکز فروش هر چیز الکترونیکی است. هیروشی جای دیگری را بلد نیست، نه پارکی، نه قصری، و نه موزه‌ای. گویی به‌نظر می‌رسد، الکترونیک اولین انتخاب‌شان در مسابقه دویی است که در آن همیشه کامل‌ترین سیستم و ماشین را بیافرینند.

امروزه در ژاپن تجددگرایی و سنت باهم ادغام شده‌اند و باهم تلفیق یافته‌اند بدون آن‌که مسئله بزرگی در بین باشد. در قطار سریع‌السیری که ما دیروز در آن بودیم، کنترل‌ها و خانم‌های فروشنده موقع ورود و خروج از واگن همیشه تعظیم می‌کنند؛ و یا ورود به داخل خانه با کفش عملی اهانت‌آمیز محسوب می‌شود. اما از طرفی از بالاترین سیستم تکنولوژی در سرویس خانگی بهره می‌برند.

هیروشی می‌گفت، که در حال حاضر اوضاع اقتصادی موجب بی‌کاری و پایین بودن سطح حقوق و دستمزدها شده است. برای حل این مشکل کارگران بسیاری، نه تنها روزهای تعطیل را هم کار می‌کنند، بلکه حتی شنبه یکشنبه (تعطیلات همیشگی آخر هفته. م) را بدون روزی برای استراحت مشغول به کارند.

طرز تفکر ژاپنی را شاید آدم با هیچ گونه دیگری نتواند مقایسه کند. در اروپا مثلا، چنین مشکلی را وقتی حقوق کم است با کار کم‌تر می‌توان حل کرد. چیزی که از نقطه نظر یک متفکر منطقی است: ساعت کم‌تر، کار کم‌تر. اما این‌جا برعکس است مثل این‌که همه کشته مرده‌ی کار کردن با حقوق کم‌تر هستند، بیش‌تر فعالیت می‌کنند تا مثلا شرکت‌شان با بهای کم‌تر بتواند جنس زیادتری بفروشد و این‌ها بتوانند کار بیش‌تری برای انجام دادن داشته باشند. و این‌گونه وارد یک تسلسل کاری بی‌پایان می‌شوند. پس هیچ جای تعجب ندارد که روسا و مسئولین شب‌ها مست و منگول تو خیابونا پرسه بزنند تا از فشار زندگی و دغدغه‌های طول روز برای لحظاتی بگریزند.

امروز ژاپن را ترک می‌کنیم، کشوری که آن‌جا می‌توانیم غیر از بانک‌های مشخص شده در جاهای دیگر نیز ارزمان را تبدیل کنیم؛ جایی‌که سیستم‌های کارت‌خوان اعتباری فقط کارت‌های داخل کشور را می‌شناسد و جایی‌که تلفن همراه نیز کار نمی‌کند، زیرا آن‌ها سیستم جداگانه‌ای برای آن دارند. با شگفت‌زدگی کامل کشور را ترک می‌کنیم، سرزمینی با تکنولوژی سطح بالا که محدود به خودشان است و در خود بسته شده‌اند. شاید تفکرات خودمحوری در میان این سرزمین جای باز کرده است و هم‌چون "از ما بهتران" خود را فوق همه تصور می‌کنند. تفکر در میان مردمی که در طی ۴۰ سال اخیر ثابت کرده‌اند توانایی رسیدن به همه‌چیز را دارند. اما زمان آموزگار خوبی است و می‌آموزد که، همه‌چیز را همگان دانند و دارند حتی اگر آن "از ما بهتران" مشکلات، مسائل و ورشکستگی‌های بسیاری را تجربه کرده باشند.

به قول گفتنی امریکایی‌ها مسبب پیشرفت تایوان و کره شدند تا رقبایی ضد ژاپن دست و پا کنند، تا این‌ها بتوانند روی پای خود بر زمین بایستند و نخوت و تکبر ژاپنی‌ها را از بین ببرند. سرپا شدنی که آن‌ها را به بازار آمریکا سرشار از دلار معرفی نمود به این قصد که همه‌چیز را احتکار کرده و به خود منحصر سازند و این بار نیز شاید بتوان گفت که امریکایی‌ها پیروز شده‌اند. و اکنون چین سر برافراشته است، کشوری با دستمزدهای محقر در مقایسه با ژاپن، صاحب قدرت کاری بالا برای شکستن قیمت‌ها در همه تاریخ تجارت بازارهای

نیپون. (نیپون: نام ملی کشور ژاپن. م). حالا تمام آن بانک‌هایی که آماده بلعیدن دنیا بودند دیگر بی‌پول مانده‌اند و دولت کمک مختصری می‌تواند به آن‌ها بکند. ژاپنی‌ها کپی‌کننده‌های نمونه‌ای بودند که به این شهرت و اعتبار رسیدند، که همیشه با دوربین در دست در تمام بازارها حضور داشته باشند، اما این هم چندان فایده‌ای نداشت، زیرا حالا دیگران دارند از روی ژاپنی‌ها کپی برمی‌دارند. مادامی‌که کارگران ژاپنی مدت زمان بیش‌تری را کار می‌کنند ـ که البته همیشه برای برپا نگه‌داشتن اقتصاد این‌طوری بوده‌اند ـ موفق می‌شوند بی‌کاری طیف وسیع‌تری پیدا کند. رسیدن به دنیای سوداگرانه رقابت اتفاقی نیست، چون حتی اگر آن‌ها زیاد کار کنند، اجناس چینی همیشه ارزان‌تر باقی خواهد ماند. در آینده نزدیک آن‌چه برای آن‌ها باقی می‌ماند فقط؛ حق انحصاری اختراعات، تکنولوژی، کارااوکه و انبه خواهد بود، لیکن اشتغالی در میان نخواهد ماند. ژاپن سرزمین متفکران، محققان، بی‌کارها و ـ کسی چه می‌داند ـ خود قاتلان خواهد شد. آینده این‌ها نامطمئن است و این جریان را مردم احساس می‌کنند، ولی قابل درک است که ژاپنی‌ها نه چندان آسان تن به کاپیتولاسیون دهند. جنگ برای ادامه حیات به جلو رانده می‌شود؛ امیدواریم اروپایی‌ها مجبور به پرداخت غرامت یا بهایی برای چنین وضعی نشوند.

هم‌چون کودکان با بازیچه‌ای جدید

روز چهل و پنجم

نور خورشید از میان پنجره به داخل سُر می‌خورد، روز به آرامی آغاز می‌شود. گویی انگار هیچ اتفاقی نیفتاده است. فقط برگ درختان همه‌جا روی زمین، چترهای شکسته و استخر بادی افتاده در وسط خیابان حاکی از تندباد و کولاک پرقدرت دیروز است. روزنامه‌ای می‌خریم و می‌فهمیم که جریان مربوط به طوفان هیگوس است. به کلام واقع، ما هیچ‌وقت قبلا طوفان ندیده بودیم، ولی این کولاک قوی‌ترین تندبادی بوده که ما تجربه کردیم. این‌جا ظاهرا برحسب عادت و تکرار مردم از کنار قضایا می‌گذرند. لابد زیاد اتفاق می‌افتد.

متروها در توکیو ساعت ۶ صبح پر هستند. همه به سمت و سوی کار می‌دوند. ببینید این هم صدای خفه و مبهم غارهایی در کلان‌شهرها که در آن‌ها میلیون‌ها شهروند جابه‌جا می‌شوند و از ترافیک خیابان‌ها می‌کاهند. این‌جا، مثل همه‌جا، آدم‌ها تو مترو داخل ناوگان اندوهگین‌اند؛ به‌نظر می‌آید گویی یکی از بدی‌های کوچکِ شهری است که باید با آن زندگی کنند. مردها شیک و پیک لباس پوشیده‌اند، کیفی در دست و چتر. خیلی‌ها مشغول خواندن هستند، خیلی‌ها پیام کوتاه می‌فرستند و این‌جوری سرگرم هستند و اکثریت هم خوابند. ژاپنی‌ها هم مثل چینی‌ها استعداد خوابیدن در همه‌جا، همیشه و به هر شکل را دارند. برایمان تداعی شد یک دفعه مسافری که خواب بود و یک اپراتور ویدئو در حال فیلمبرداری تقریبا طوری کار می‌کرد که کم‌کم خود را روی مسافر خواب انداخت و مسافر کاملا خم گشت اما بیدار نشد. وقتی مترو به ایستگاه می رسد، انگار یک سیستم اتوماتیک ناگهان شروع به کار می‌کند و خوانندگان خواندن را قطع می‌کنند، خواب‌ها بیدار می‌شوند و همه به سمت در خروجی می‌روند، بدون آن‌که نگاه کنند ببینند کدام ایستگاه است که دارند پیاده می‌شوند. دهاتی‌هایی مثل ما که همیشه مراقب خودشان هستند و سعی می‌کنند حواس‌شان جمع باشد نمی‌توانند سر از کار این سیستم ژنتیکی فیزیولوژیکی خودکار دربیاورند.

امروز کشتی عازم می‌شود و ما هنوز نه بلیط داریم و نه چیز دیگری، فقط یک فاکس که دیروز عصر دریافت کردیم که تاییدیه روز و ساعت خروج ما است. امروز با بهترین روز سفرمان مواجه می‌شویم: اگر همه‌چیز ردیف باشد، می‌توانیم سوار کشتی شویم، و شرطبندی ما هم‌چنان برقرار خواهد بود؛ برعکس، اگر امروز کشتی گیر نیاوریم، می‌توانیم اقرار کنیم که در هدف‌مان برای سفر به دور دنیا بدون هواپیما در ۸۰ روز شکست خوردیم. طوفان هیگوس ورود کشتی را به تاخیر می‌اندازد یعنی سوار کشتی‌شدن‌مان به جای ساعت ۸ ساعت ۱۲ خواهد بود. دوباره می رویم تا در این جزیره مصنوعی گردش کنیم، جایی‌که به جز ساختمان‌های بزرگ مخابراتی و تلویزیون و موزه‌های پرشمار، مراکز و شرکت‌های حمل و نقل چیز دیگری ندارد. امروز دومین روزی است که در توکیو بدون آن‌که چیز زیادی ببینیم داریم وقت صرف می‌کنیم. این هم یک نوع پرداخت اجباری است تا سفر را ادامه دهیم.

این جزیره شبیه تفریح‌گاه Maremàgnum در بندر بارسلون است، اما آن خیلی بزرگ‌تر است و مردم می‌توانند از آن با آرامش بازدید کنند. روز بسیار زیبایی است و موضوعاتی که مناسب برای عکس‌گرفتن هستند به ما کمک می‌کنند که نصف روز خود را خوب بگذرانیم. رستوران‌های متعدد و سریع‌العمل آمریکایی وادارمان می‌کنند، جدای از فقدان سایر امکانات، در مزه‌مزه کردن آشغال‌غذاهای امریکای شمالی پیشدستی کنیم.

دو ـ سه تا مهر در گمرک و اداره مهاجرت که با اتومبیل به این‌جاها می‌رسیم، برای ترک‌کردن کشور تکافو می‌کند. دوباره سوار ماشین می‌شویم و کاملا آزاد به سمت کشتی با در دست داشتن مجوز خروج از کشور حرکت می‌کنیم. نمی‌فهمیم چرا قبل از سوار شدن به کشتی کنترل کامل و دقیقی برای عوارض و گمرک اصلا وجود ندارد و زیاد اهمیت نمی‌دهند.

کشتی هانجین وینا دیگر به بارانداز رسیده است و کانتینرهای بار پر و خالی می‌شوند. با دیدن این کشتی اولین چیزی که به ذهن می‌رسد این است که نمی‌تواند روی آب شناور باقی بماند و قطعا واژگون خواهد شد، زیرا بخش بزرگی از محموله‌ها روی عرشه و بخش کوچکی در زیر سطح آب قرار دارد. حجم زیاد کانتین‌های بار تعجب‌آور است.

کابین‌مان را نشان می‌دهند، بزرگ، جادار، نو، تمیز، کاملا شرقی، تقریبا کامل، و ما بدون معطلی می‌رویم ناهار بخوریم. بعد از ناهار، مامور دومی تمام کشتی را به ما نشان می‌دهد و درباره امنیت حفاظتی در صورت وجود خطر ما را خاطرجمع می‌کند. سالن سونا، ژیمناستیک و استخر به‌قدر کفایت خوب است. در نتیجه‌ی طوفان دیروز تمام دستگاه‌ها و وسایل ژیمناستیک روی زمین افتاده و قربانیان آن بوده‌اند و قاعدتا مامورین بیش‌تر در پی حفظ سلامت مسافران بوده‌اند. طوفان بی‌ملاحظه به کشتی می‌کوبید، و امواج دریا به بالای کانتینرهای بار پرت می‌شد. در پایان ماجرا این افسر آن واژه‌های کلیدی را که منتظرش بودیم اضافه می‌کند و می‌گوید: ـ هر وقت دلتان خواست می‌توانید به عرشه جلویی و عقبی سرتاسر کشتی بروید، فقط مراقب باشید وارد قسمت کارکنان نشده و زمان کولاک و طوفان وارد معابر کناری و لبه کشتی نشوید. به عبارتی توی این قایق ۱۲ هزار متری هر کار دلمان بخواهد می‌توانیم بکنیم.

کانتین‌های بار

صندوق‌های حمل و نقل اولین بار در جنگ دوم جهانی توسط نیروی دریایی امریکا برای نقل و انتقال تجهیزات جنگی مورد استفاده قرار گرفت.

بعد از جنگ آن صندوق‌ها برای تجارت دریایی به‌کار برده شد. اولین نمونه‌ها در پایان ۱۹۶۰ عرضه شد. اندازه‌های استاندارد آنها (۲۰×۸×۸ فوت) برابر با (۶× ۲/۴۰×۲/۴۰ متر)و (فوت ۴۰× ۸×۸) برابر با (۲۱× ۲/۴۰×۲/۴۰ متر) است.

بخاطر تکنولوژی جدید این نوع کانتینرها به ارزان‌ترین رقم امکانات حمل و نقل در تمام دنیا رسیده و از این سر دنیا به نقطه‌ای دیگر با ارقام قابل قبولی محصولات و کالاها جابه‌جا می‌شوند.

پس از زیارت‌مان به سراسر کلیساهای کاتولیکی و پروتستانی و ارتدکسی، مهم‌ترین مساجد، از میان تمام معابد بودایی و شینتویی، شاید این زیارت‌ها به کمک‌مان آمده است تا صرفا بخش ضروری کوچکی از بخت و اقبال شامل حال‌مان شود و همه‌چیز موفق و روبه‌راه باشد.

دیدارهای آخر و جزایر فیلیپین
روز چهل و ششم

امروز اولین روز شروع گذرمان به آن‌سوی اقیانوس است. سفر بسیار آرام به جلو غلتانده می‌شود و پیش می‌رود؛ و این آرامش مطلق را فقط صدای بوربور و لرزش موتور کشتی می‌شکند که کم‌کم عادی می‌شود و بالاخره دیگر احساس نمی‌شود.

دریا آرام است و روز، هرچند کمی خاکستری است، اما خوشایند به‌نظر می‌رسد؛ در حقیقت هیچ‌کس پیش‌بینی کولاک را نمی‌کند. روی پل ادوارد، فیلیپینی حدودا ۵۰ ساله، کاغذهایی را مطالعه می‌کند، یادداشت برمی‌دارد، رادار را با استرسی کمی غیرعادی کنترل می‌کند. او به‌طور سطحی مقصد را توضیح می‌دهد و چیزهایی درباره طرز کار همه دستگاه‌ها، رادار، سیستم‌های هواشناسی و اطلاعات ماهواره‌ای که مرتب و سیستماتیک می‌رسند می‌گوید. همه‌چیز درست و خودکار عمل می‌کند: کافی است که فقط همه‌چیز را کنترل کنی که البته به‌خاطر وجود تراکم و زیادی دستگاه‌ها کار آسانی نیست. از آن‌جایی که ما آدم‌های روی خشکی هستیم، احتیاج به کمی زمان داریم تا اطلاعاتی را به‌چنگ آوریم. مثلا، وقتی او می‌گوید، کشتی با سرعت ۲۴/۶ گره دریایی پیش می‌رود، ما هیچی از این واژه ولاپوکی سر در نمی‌آوریم. (ولاپوک زبان بین‌المللی ناموفق که توسط مارتین شلایر کشیش آلمانی حدود سال ۱۸۷۹ میلادی ابداع شد. م.) سپس توضیح می‌دهد، که گره واحد سرعت دریایی است و تقریبا معادل ۴۵ کیلومتر در ساعت سرعت اتومبیل‌ها است.

ادوارد یکی از ۱۶ دریانورد فیلیپینی کشتی Hangin Vienno است، و او بالاترین مسئولیت را در میان آنان دارد: او افسر سوم کشتی است، و هدایت کشتی بر عهده اوست. ما با او راجع به زمانی که فیلیپین مستعمره اسپانیا بوده حرف می‌زنیم و او از ما به‌شدت خواهش می‌کند تا یک نوار ویدیویی از ماتادور (گاوباز) ”Bulls Corrid“ برایش ارسال کنیم.

نام این دریانوردان این احساس را در گوش ما زنگ می‌زند که آن‌ها یک جامعه خانوادگی هستند. بقیه کارکنان کشتی ــ همه‌ی روسا و تکنیسین‌های مسئول ــ آلمانی هستند: بلند قد، با موهای طلایی یا سفید و شکم‌های گنده از مشروب‌خواری زیاد. ظاهر آن‌ها با قد کوتاه، پوست قهوه‌ای و صورت‌های لاغر و خنده‌روی فیلیپینی‌ها در تضاد است. متوجه می‌شویم که سخت می‌توانیم با آن‌ها ارتباط برقرار کنیم و شاید بهتر باشد با دریانوردان سطح پایین‌تر و جاشوهای کشتی حرف بزنیم تا آن دسته افراد رده بالا و هادیان کشتی.

فقط یک آشپزخانه وجود دارد که توی اتاق غذاخوری ناخدا و فرماندهان کشتی واقع شده و مسافران با سرویس مخصوص ریکاردو که پیشخدمت است می‌توانند از این مکان استفاده نمایند. در گوشه‌ای دیگر غذای سایر خدمه در داخل ظرف‌هایی تو اتاق‌های خودشان گذاشته می‌شود و بساط، بساط سلف سرویس است.

آخری‌ها از فیلیپین

اسپانیا در سال ۱۵۷۱ جزایر فیلیپین را که نام‌شان را مدیون فیلیپ دوم کاستلیو بودند به‌زور اشغال کرد، و تا ۱۸۹۸ به زیر سلطه خود داشت و این تسخیر با این عبارت که، در امپراطوری اسپانیا خورشید هرگز غروب نمی‌کند مساعدت می‌کرد.

در ۱۸۹۶ اولین اقوام و قبایل برای استقلال به‌پا خاسته و نیروهای کمکی به منطقه اعزام گردید. به این ترتیب، به ارتش کماندویی باکر که حسب‌المعمول یک سرجوخه و چهارتا ژاندارم مشخص داشت پنجاه گردان سرباز ملحق گردید.

با ملاحظه مصائب و ناامنی که دسته‌های اخراجی را تهدید می‌کرد، آن‌ها تصمیم گرفتند به کلیسای دهکده ـ که ساختمان‌های بسیار محکمی داشت ـ پناهنده شوند و برای چند مدتی آن را پر از آذوقه کردند. در خلالی که سربازان همه‌چیز را در کلیسا خوردند، جنگ بین امریکا و اسپانیا درگرفت. اسپانیا در این ماجرا باخت و صلح‌نامه امضا گردید. منطقی بود که، پس از شکست در برابر امریکا، جنگ ضد فیلیپین هم خاتمه یافت.

ولی سربازان اسپانیایی هم‌چنان در کلیسا مانده بودند و از چیزی خبر نداشتند. همیشه وقتی به ستوان می‌گفتند، که جنگ تمام شده است و او باید تسلیم شود، وی جواب می‌داد، که باور نمی‌کند و تا آخر مقاومت خواهد کرد. روزها گذشت و کم‌کم پرس‌های موش و ملخ و هرچیز خوردنی دیگر در کلیسا ته کشید. به‌جز این داشتن جایی برای دفن سربازان مرده بیچاره برای آن‌ها مسئله‌ای شده بود.

یک کشتی امریکایی، پس از امضای صلح‌نامه با اسپانیا، سعی کرد آن‌ها را نجات دهد، ولی به‌خاطر مقاومت ارتش فیلیپین موفق به این کار نشد. آخر سر، پس از ۳۳۷ روز، بر آن‌ها چیره شده و آن‌ها خود را تسلیم کردند. به‌طور شگفت‌آوری، سرسختی باعث گردید کلیسای باکر آخرین مایملک اسپانیایی در اقیانوس آرام و تقریبا در همه‌ی مستعمره‌ها گردد.

وقتی از ستوان پرسیدند چرا تسلیم نشد، او پاسخ داد، که او همیشه فکر می‌کرده، که ارتش اسپانیا هرگز تسلیم نشود. چنین جلوه‌ای از شایستگی را پس از پایان جنگ داخلی اسپانیا فاشیست‌ها در فیلم سینمایی ”آخری‌ها از فیلیپین“ به نمایش گذاشتند. ولی آن‌قدر سمبل‌کاری شده بود که شاید فقط می‌شد موزیک آن را از خطر دور کرد.

تنها همسفر تنهای ما مثل روباه زرنگ بود: او سر وقت برای غذاخوردن ظاهر می‌شد و سپس دوباره خود را در سلولش مخفی می‌کرد تا مجبور نشود باز بیرون بیاید. فردا سعی خواهیم کرد برنامه زمانی کار و غیره را تغییر دهیم، تا بتوانیم او را گیر انداخته و کمی با او گپ بزنیم. در کشتی روزها با آرامش پرواز می‌کنند، شاید حتی بیش از اندازه خالی از دغدغه هستند. ساعت‌بندی برنامه‌های در کشتی شاید باعث شود از این یکنواختی روزها بیرون بیاییم.

الان ساعت ۱۰ شب است، اما در واقع ۱۱ است: طبق محاسبات‌مان توانسته‌ایم ۸ ساعت زمان ذخیره کنیم. باید برای جبران حرکت به سمت مشرق از کشتی ۱ ساعت را جمع بزنیم، یعنی این‌که امروز بین ساعت ۴ و ۵ صبح روز آغاز می‌شود و سر ساعت ۶ شب می‌شود چون در این خط کمربندی ما از نیمکره غربی وارد نیمکره شرقی زمین می‌شویم. به فرض و گمان فردا چیزی تغییر خواهد کرد و جدول برنامه زمانی کمی عادی می‌شود، هرچند مقدارش کم است، ولی حرکت ما به سمت شرق وادارمان می‌کند بی‌وقفه ساعت‌هایمان را تنظیم کنیم.

La 8-a Azia Kongreso de Esperanto

هشتمین کنگره آسیایی اسپرانتو با موضوع "اسپرانتو برای همکاری آسیایی در عصر شبکه" از ۱۳ تا ۱۶ آبان‌ماه ۱۳۹۵ (سوم تا ششم نوامبر ۲۰۱۶) در شهر کوانژو (Quanzhou) در استان فوجیان چین برگزار می‌شود. جهت اطلاعات بیشتر به سایت www.esperantoazia.net مراجعه فرمایید.

مترجم: علی مرادی

کناره گیری بریتانیا از اتحادیه اروپا به اسپرانتو کمکی نخواهد کرد

ترجمه مقاله‌ای ازسردبیر مجله اینترنتی "برگه آزاد" (Libera Folio)

نتیجه همه‌پرسی درباره‌ی اتحادیه اروپا در بریتانیا برخی اسپرانتیست‌ها را، که در آن شانسی برای اسپرانتو می‌دیدند، مشتاق کرد. با این وجود خروج آینده بریتانیا تغییری در رژیم زبانی اتحادیه اروپا ایجاد نخواهد کرد.

نتیجه همه‌پرسی درباره عضویت بریتانیا در اتحادیه اروپا متحیرکننده و حتی برای بسیاری از بریتانیایی‌ها تکان‌دهنده بود: ۵۲ درصد از شرکت کنندگان رای به خروج از اتحادیه داده بودند. بسیاری از سیاست‌مداران بریتانیا نیز متحیر شده بودند، و بلافاصله مشخص نیست که قدم‌های بعدی چه خواهند بود.

به عقیده برایان موون (Brian Moon) بریتانیایی، مترجم چندین ساله اتحادیه اروپا در لوکزامبورگ، همچنین روشن نیست که خروج بریتانیا از اتحادیه چه مفهومی برای آینده‌ی این اتحادیه و ارتباطات جهانی در اروپا خواهد داشت. این‌ها مواردی هستند که برای اسپرانتیست‌ها بسیار اهمیت دارد.

- پیش‌بینی آن سخت است زیرا، "خروج" بریتانیا به صورت تعریف‌شده و واضح مشخص نشده است: حال دوره‌ای دوساله در پیش است تا روابط آتی بین بریتانیا و اتحادیه اروپا مشخص شود. باید به خاطر داشته باشید که، نتیجه همه‌پرسی به این مفهوم نیست که از یک روزی به بعد دیگر بریتانیا عضو اتحادیه اروپا نمی‌باشد.

تقریباً همه‌ی اسپرانتودانان بریتانیا، که به صورت علنی نظر خود را هنگام کمپین همه‌پرسی اعلام کردند، ترجیح می‌دادند که بریتانیا در اتحادیه اروپا بماند، و از بابت نتیجه بسیار ناراضی بودند. با این حال در خارج از بریتانیا، یافتن اسپرانتیست‌هایی که از نتیجه حاصله راضی بوده و امیدوارند که این امر موجب به حاشیه رانده شدن زبان انگلیسی در اتحادیه اروپا شده و شانسی جدید به اسپرانتو بدهد، سخت نیست.

- برای ما اسپرانتودانان این یکی از لحظات کلیدی است که نباید آن را از دست بدهیم: لحظه‌ای است که باید فوراً و با صدای بلند دوباره پیشنهاد بدهیم، لحظه‌ی گردهمایی و تصمیم‌گیری درباره فعالیت‌های سیاسی در همه‌ی قسمت‌های اروپاست (حداقل در همه‌ی کشورهای عضو اتحادیه‌ی اروپا) و همچنین در صورت امکان فعالیت از خارج آن. برونتو کاسینی (*Brunetto Casini*) اسپرانتودان ایتالیایی، در فیس‌بوک نوشته است: *"نوبت ما فرا رسیده است، وقت آن است که زبان انگلیسی با سخن‌گویانش، در جزیره زیبا اما همچنان تاریک‌ترش، بازنشسته شود."*

- مانند بسیاری از ما اسپرانتیست‌ها، امروز وقتی که فهمیدم بریتانیا رای به خروج از اتحادیه اروپا داده است، متحیر شدم. اگرچه، فکر می‌کنم این خبر بسیار بدی برای اروپا و کل جهان است، اما خروج بریتانیا می‌تواند به اسپرانتو راه‌بردی نوین و قدرتمند ببخشد. دنیس کیف (*Dennis Keefe*) در کامنتی در سایت اینترنتی برگه آزاد (*Libera Folio*) نوشته است. *"اکنون لحظه خوبی برای هر انجمن، و اسپرانتودان مشارکت‌جو است تا درباره اینکه چگونه این موضوع می‌تواند به نفع چیزی که اسپرانتودان‌ها آن را **پیروزی نهایی** می‌نامند، باشد."*

طبق گفته برایان موون که به خوبی جنگل زبانی اتحادیه اروپا را می‌شناسد، با این حال خروج بریتانیا هیچ تاثیری بر روی رژیم زبانی نهادهای اتحادیه اروپا نمی‌گذارد. موقعیت رسمی زبان انگلیسی هیچ تغییری نخواهد کرد، زیرا انگلیسی، به غیر از بریتانیا، زبان دو کشور دیگر در اتحادیه اروپا نیز هست: ایرلند و مالت. تاثیر خروج بریتانیا بر نقش غیر رسمی زبان انگلیسی حتی تاثیر کمتری خواهد داشت.

- برایان موون اظهار می‌دارد که نقش حقیقی انگلیسی بسیار متفاوت از جایگاه رسمی آن است: رسماً زبان انگلیسی تنها یکی از چندین زبان رسمی اتحادیه با حقوق یکسان است، اما در واقع اولین زبان در بین زبان‌های دیگر (به قولی برابرتر از سایر زبان‌ها) است، اما زبان غالب و زبانی است که در بیشتر شرایط از آن استفاده می‌شود.

زبان انگلیسی نقش رسمی خود را از سال ۱۹۷۳، وقتی که بریتانیا و ایرلند به جامعه اروپای آن زمان پیوستند، به دست آورد. برای چندین سال زبان فرانسوی در واقع زبان اصلی دیوان‌سالاری اتحادیه اروپا بود، اما با پیوستن اتریش، فنلاند و سوئد در سالهای دهه ۱۹۹۰ و سپس ۹ کشور دیگر در مرکز و شرق اروپا پس از سال ۲۰۰۰، تغییر کرد. در سال ۲۰۰۴ همچنین مالت، که در آنجا زبان انگلیسی یکی از دو زبان رسمی است، و قبرس، که در آن از زبان انگلیسی اغلب استفاده می‌شود، به اتحادیه اروپا پیوستند.

در اکثریت کشورهای جدید دانش زبان انگلیسی بسیار بیشتر از فرانسوی بود، و پس از بزرگتر شدن اتحادیه اروپا، زبان انگلیسی به سرعت در عملکرد داخلی بسیاری از نهادهای اتحادیه اروپا، غالب شد. از آنجا که نه نقش رسمی و نه نقش غیررسمی زبان انگلیسی در کشورهای اتحادیه اروپا به صورت مستقیم بستگی به عضویت بریتانیا در اتحادیه ندارد، امیدوار بودن به بهاری نو برای اسپرانتو با در نظر گرفتن خروج بریتانیا از اتحادیه در آینده قابل پیش‌بینی، بی‌اساس به نظر می‌رسد.

منبع:

http://www.liberafolio.org/2016/brita-eksigo-el-eu-ne-helpos-esperanton

تلگرام در بین اعضای سایت Duolingo بسیار محبوب است

ترجمه مطلبی از مجله اینترنتی "برگه آزاد" (Libera Folio)

تلگرام پیام‌رسان جدیدی است که خصوصاً در بین آنهایی که اسپرانتو را با سایت Duolingo آموخته‌اند بسیار محبوب است. اتاق اصلی Esperantujo در زمان نوشتن این مقاله ۶۶۸ عضو دارد و همیشه در آن بحث‌هایی بین نوآموزان و پیش‌کسوتان در جریان است. آقای Robin Van Der Vliet از ابتدا این پیشرفت را دید و خودش برای تلگرام "رباتهایی" درست کرد. سایت Libera Folio از او خواست تا در این مورد بیشتر توضیح دهد.

Libera Folio: تفاوت تلگرام و دیگر پیام‌رسان‌ها، به عنوان مثال واتس‌اپ، چیست؟

Robin van der Vliet: تلگرام پیام‌رسانی ابری است، که بر خلاف واتس‌اپ، تمام داده‌های شما را در همه‌ی دستگاه‌هایتان همگام‌سازی می‌کند. می‌توان فایل با هر فرمتی تا سقف ۱/۵ گیگابایت در آن فرستاد. بعلاوه، این برنامه کاملا رایگان و متن باز است و عاری از تبلیغات می‌باشد.

– چه مدل اتاق‌هایی در تلگرام یافت می شود؟ آیا فقط یک بحث کلی وجود دارد؟

– تقریباً همه‌ی کاربران در اتاق اصلی Esperantujo عضو هستند که در آنجا ما به صورت دلخواه درباره موضوعات مختلفی بحث می‌کنیم، اما به جز آن گروه، ما همچنین گروه‌های کوچک بسیاری برای اسپرانتیست‌ها داریم. برای مثال ما گروه‌هایی تنها برای فرستادن پیام‌های صوتی، بازی با ربات‌های تلگرام، بحث درباره مطالب مهم، و چیزهای سرگرم‌کننده مانند تصاویر و استیکرها، داریم. به غیر از آن، همچنین چندین گروه دوزبانه داریم، که در آنجا می‌توان به زبان دیگری صحبت کرد. در آنجا اسپرانتیست‌های نوآموز یافت می شوند که به آن زبان درباره اسپرانتو سوال می‌پرسند، اما همچنین اسپرانتیست‌هایی که آن زبان را می‌آموزند و به اسپرانتو درباره آن زبان سوال می‌پرسند.

– چرا باید این موضوع برای من جالب باشد؟ چه فایده‌ای دارد؟ مسلما چت کردن با اسپرانتیست‌ها از همه‌جا و به هرصورتی امکان دارد، اما چرا این بهترین روش است؟

– گروه‌های ما شامل اعضای بسیاری است که می‌توان به آسانی در گروه‌هایی با موضوعات جذاب عضو شد بدون اینکه مجبور باشید شماره تلفن خود را به اعضای گروه بشناسانید. پس از مدتی گروه‌های بیشتری در رابطه با موضوعات خاص خواهیم داشت، و این هیچگاه در تاریخ اسپرانتو اتفاق نیافتاده است.

– شما درباره رباتها و استیکرها صحبت کردید، دقیقاً آنها چه هستند؟

– تلگرام یک پلتفورم متن‌باز را برای ساخت استیکر و برنامه‌نویسی ربات‌ها در اختیار کاربران قرار می‌دهد. چندین کاربر از پیش بسته‌های استیکر اسپرانتو درست کرده‌اند، و همه می‌توانند با اضافه کردنشان به تلگرام از آنها استفاده کنند. همچنین می‌توان در تلگرام از ربات‌ها استفاده نمود. رباتها مانند اکانت‌های خاص عمل می‌کنند، که به صورت خودکار پاسخ می‌دهند. با ربات‌ها می‌توان به جستجوی تصاویر و استیکرهای جدید پرداخت، رای‌گیری عمومی راه انداخت، و بازی‌هایی مانند "Pendumito" و "Homlupo" انجام داد. برای مثال، من رباتی برای بازی "Pendumito" و همچنین رباتی برای پیدا کردن لینک تمام گروه‌های اسپرانتو، استیکرها و رباتها و برای گرفتن ترجمه اسپرانتویی تلگرام، ساختم.

– گذشته از این، درباره خودت، کی و چگونه اسپرانتو را آموختی؟

– من خودم یک سال پیش شروع به یادگیری اسپرانتو توسط سایت Duolingo کردم. من از پیش سعی در آموختن زبان اسپانیایی توسط همین سایت کرده بودم. با یادگیری اسپرانتو فهمیدم که بسیار ساده‌تر از زبان اسپانیایی است. به یاد دارم که وقتی در سایت Reddit، درباره یک گروه تلگرامی مطلبی خواندم، بلافاصله در آن گروه عضو شدم. در آن گروه بسیار صحبت کردم و دوست پیدا کردم. صحبت با دیگران در

گروه به من کمک بسیاری در یادگیری زبان اسپرانتو کرد. پس از مدتی گروه توسعه یافت و چندین گروه جدید پدیدار شدند و من در حال حاضر مجموعه‌ای از گروه‌ها با تعداد زیادی اسپرانتودان دارم.

– از شنیدن افزایش اسپرانتیست‌ها در اینترنت خوشحال شدم. برای فعالیت‌هایتان از شما سپاسگذارم! چطور می‌توان در تلگرام عضو شد؟

– کافیست به سایت telegramo.org مراجعه کنید و در گروه‌هایی که دوست دارید عضو شوید. ما منتظر شما هستیم، خوش بگذره!

مصاحبه شده توسط Chuck Smith

مترجم: علی مرادی (*adeadmarshal@gmail.com*)

منبع:
http://www.liberafolio.org/2016/telegramo-furoras-inter-duolinguloj

امکانات نوین آموزشی؟

ترجمه مقاله‌ای از مجله اسپرانتو شماره ۱۳۰۲ (ماه مه ۲۰۱۶)

آیا امکانات بیشتری برای آموزش وجود دارد یا ما همه چیز را درباره آموزش می‌دانیم؟ آیا می‌توانیم از فن‌آوری برای کمک به دانش‌آموزان استفاده نماییم؟ در رابطه با این موضوع، در سه شماره مجله، سه شخص با سه ایده متفاوت را نشان می‌دهیم. در سال ۲۰۰۴ **سلمان‌خان** برای عموزاده‌اش کلاس تقویتی تشکیل داد. او در حال حاضر با کمک برخی از همکارانش آموزش بالغ بر بیست‌میلیون‌نفر را در اینترنت و به صورت کاملا رایگان برعهده دارد. **نیکلاس نگروپُنته** (Nicholas Negroponte) آموزش توسط کامپیوتر و بدون معلم را برای بالغ بر یک میلیون دانش آموز تهیدست فراهم کرد. **سوگاتا میترا** (Sugata Mitra) به دنبال تحقیق در خصوص امکانات آموزشی انفرادی است، آیا بچه‌ها می‌توانند زبان‌های جدید و علومی نظیر ژنتیک و ... را بدون کمک بزرگ‌ترها و تنها با استفاده از کامپیوتر بیاموزند؟ در سه مقاله پیش‌رو به صورت مفصل‌تر درباره این سه نفر و کارهای آنها صحبت می کنیم.

آیا یک نفر می‌تواند همواره به تنهایی ده‌ها هزار دانش آموز را آموزش دهد؟

جواب ساده این است: بله! از طریق ابزارهای جدید تکنولوژیکی این کار امکان‌پذیر است. سلمان خان – ریاضی‌دان، مهندس الکترونیک، که در بوستون آمریکا به عنوان تحلیل‌گر بورس فعالیت می‌کند – این مسئله را ده سال پیش به اثبات رساند. او برای عموزاده‌اش که بیش از دو کیلومتر با او فاصله دارد، کلاس تقویتی ریاضی تشکیل داد. پس از چند ماه آموزش آنقدر موفقیت آمیز بود که دیگر عموزاده‌ها نیز به او پیوستند. خبر این موضوع به سرعت به اقوام دور نیز رسید: نزد سَل (مخفف سلمان خان) آموزش موثر به صورت رایگان امکان‌پذیر است. اما تدریس به بیش از ۱۵ دانش‌آموز پس از کار روزانه بسیار خسته‌کننده است. پس از دو سال، در سال ۲۰۰۶ دوستی به او پیشنهاد داد تا ویدیوهای آموزشی درست کند و بر روی کانال یوتیوب قرار دهد. سَل مخالفت کرد: "یوتیوب برای کسانی است که پیانو می‌نوازند. نه برای چیزهای مهم مانند ریاضی." اما او به این پیشنهاد فکر کرد، و تعدادی ویدیوی آموزشی درست کرد. به عموزاده‌هایش پیشنهاد داد تا فیلم‌ها را تنهایی ببینند و سپس درباره موضوع آن بحث کنند. پس از چند هفته نظر آنها را درباره فیلم‌ها پرسید. "ما یوتیوب را به خودت ترجیح می‌دهیم." سَل متحیر شد، اما فهمید که یادگیری هنگامی که تنها هستید و کسی شما را نگاه نمی‌کند و دستپاچه نمی‌شوید، بهتر است.

Edukado | Salman Khan – Nicholas Negroponte – Sugata Mitra

Ĉu novaj ebloj en la edukado?

Ottmár Járeb | Tri personoj – tri ideoj

Mateo-Akademio

او به ساخت فیلم‌ها ادامه داد. در سه سال بیش از ۲۰۰۰ فیلم ریاضی ساخت که به صورت رایگان در یوتیوب در دسترس عموم قرار داد. او متوجه شد که فقط افراد فامیل ویدیوها را تماشا نمی‌کنند. نامه‌هایی با محتوای کوتاه "متشکرم" و یا بلندتر مانند: " برای نخستین بار هنگام مشتق‌گیری خندیدم" و همچنین نامه‌ای از مادر یک کودک اوتیسمی دریافت کرد. آن پسر بچه در ریاضی مشکل داشت و والدینش همه کار کرده بودند و همه چیز های خریدنی را خریده بودند، اما هیچ یک از آنها مفید واقع نشده بود، تا اینکه فیلم های سَل را درباره اعداد اعشاری دیدند. کودک آنها را فرا گرفت. آنها به تماشای سایر فیلم‌ها و اعداد کسری که برای کودک دشوار بودند ادامه دادند. او همچنین آنها را با موفقیت آموخت. "باورنکردنی بود. پسر ما همیشه به هنگام عصر برای خانواده شما دعا می‌کند." این مسئله سَل را منقلب کرد: "برای من که به عنوان تحلیل‌گر بورس کار می‌کردم انجام کاری مفید از نظر اجتماعی عجیب بود." سَل می خواست این کار را به صورت رسمی ادامه دهد. در سال ۲۰۰۹ او تصمیم گرفت آموزش جهانی رایگان را انجام دهد، و از کار اصلی درآمدزای خود استعفا دهد. او می‌خواست پشتیبان پیدا کند اما به مدت ۹ ماه موفق به چنین کاری نشد. او در حال تسلیم شدن بود، که ناگهان همه چیز تغییر کرد. ده‌ها هزار دانش‌آموز از ویدیوهای او استفاده می‌کردند که در بین آنها افراد بانفوذ و بچه‌هایشان نیز حضور داشتند. در مدت چند روز او صدهزار دلار برای حمایت از ادامه کارش دریافت کرد. همچنین بیل گیتس و شرکت گوگل از وی دعوت به عمل آوردند. وقتی آنها فهمیدند که خان واقعا می‌خواهد مدرسه رایگان جهانی تاسیس کند، و همچنین توانایی انجام چنین کاری را دارد، از او حمایت کردند. او میلیون‌ها دلار برای استخدام برنامه‌نویسان و مهندسان دریافت کرد. پس از دو سال آکادمی خان به بیش از یک میلیون دانش آموز در سراسر جهان کمک کرد تا آموزش ببینند. او پر از ایده های نوین بود، و تدریس را نه فقط به صورت مجازی از طریق اینترنت، بلکه همچنین به صورت واقعی در مدرسه‌ای واقع در لس آلتوس (Los Altos) شروع کرد. در آنجا سَل به همراه سایر معلمان روش تدریس را کاملاً عوض کرد: رسم بر آن بود که دانش آموزان به صورت غیر فعال به مواد درسی جدید معلم گوش

فرا دهند، و سپس تکالیف و تمرین‌ها را بدون هیچ کمکی، انفرادی انجام دهند. بر طبق روش جدید و معکوس، تکلیف خانه تماشای ویدیوهاست، و انجام تکالیف و تمرین‌ها در مدرسه صورت می‌گیرد، و بدین صورت دانش‌آموزان می‌توانند با معلم درباره مشکلاتشان بحث کنند. بدین ترتیب معلم دیگر نیاز به تکرار دروس تکراری و ملال‌آور ندارد و می‌تواند تمام وقت خود را به تک‌تک دانش‌آموزان اختصاص دهد. برنامه‌های کامپیوتری و پایگاه‌های داده به معلم کمک می‌کند تا وضعیت یادگیری تمام دانش‌آموزان را دنبال کند. او همیشه می‌داند کدام دانش آموز چه چیزی را قبلاً آموخته و چه چیزی را تازه آموخته است، و اگر کسی کمک بخواهد به او یاری می‌رساند. بدین ترتیب کیفیت تدریس به صورت قابل توجهی افزایش می‌یابد. اما سَل هنوز کاملاً راضی نبود. او آموزش رایگان را برای همه در همه جا می‌خواست.

چگونه می‌شود آموزش رایگان برای کل جهان فراهم کرد؟
آنها برای توسعه روش جدید به دنبال معلمان و داوطلبان گشتند، و ترجمه به زبان‌های مختلف را شروع کردند. آکادمی خان برای این کار

شکل ۱: خان تدریس به عموزاده‌اش را در سال ۲۰۰۳ آغاز کرد.

بسیار بزرگ کمک‌های بسیاری دریافت کرد. بخش اعظمی از بیش از ۹۰۰۰ فیلمی که تاکنون تهیه شده، به بیش از ۶۰ زبان ترجمه شده است، و همه‌ی قسمت‌های سایت به ۲۳ زبان کار می‌کند. در مجموع تا به حال حدودا ۵۸۰ میلیون بار از دروس استفاده شده است. در روز بیش از ۴ میلیون بار از تمرین‌های دروس استفاده می‌شود. آکادمی خان در حال حاضر بیش از یک میلیون معلم دارد که در سایت ثبت نام کرده‌اند و از فیلم‌ها استفاده می‌کنند.

مزیت این روش چه می‌تواند باشد؟
در حال حاضر این حقیقت که هر دانش‌آموزی منحصر به فرد است شناخته و پذیرفته شده است. هرکسی شرایط خاصی را برای یادگیری ترجیح می‌دهد و با سرعت متفاوتی فرامی‌گیرد. مدارس سنتی نمی‌توانند به این موضوع توجه کنند. طبق روش خان، دانش‌آموزان خودشان می‌توانند مکان و سرعت یادگیری را انتخاب کنند.
همچنین در مدارس سنتی، برای دانش‌آموزان برجسته کمبودهایی وجود دارد. با این وجود بایستی طبق دروس پیش رفت. بعداً این کمبودها ممکن است مشکلاتی بوجود آورند. خانه را از پایه کج بنا می‌کنند. طبق روش خان همه‌ی دانش آموزان درس را قبل از رفتن به درس بعدی کاملاً یاد می‌گیرند.
همچنین مزیت فیلم‌ها این است که دانش آموز در هنگام پخش می‌تواند فیلم را نگه دارد، و اگر نیاز بود آن قسمت یا کل آن را از اول تکرار کند. قابلیت تکرار در آینده نیز وجود خواهد داشت. طی این چنین آموزشی، سختی یادگیری دانش آموز کمتر، و نتیجه حاصله از یادگیری بیشتر است.
در آموزش سنتی بیشترین قسمت وقت را صحبت معلم اشغال می‌کند. تنها اندک زمانی برای ارتباط با تک تک دانش‌آموزان می‌ماند. طبق روش معکوس کل زمان برای حل مشکل انفرادی مهیا است.
دانش‌آموزان بیشتر فعال و مشتاق هستند، هیچ‌کس کسل نمی‌شود، و در کل این مدت با انگیزه‌اند. طبق تجربه، دانش‌آموزان اشتیاق و مسئولیت بیشتری برای یادگیری احساس می‌کنند.
شاید یکی از بهترین مزیت‌ها این است که در هنگام یادگیری دانش‌آموزان مضطرب نیستند.

آیا این روش احساس بیگانگی ایجاد نمی‌کند؟
به هیچ وجه. خان هیچگاه نمی‌خواسته جایگزینی برای مدارس و معلمان ارائه کند. بلکه کاملاً برعکس است. او می خواهد این فرصت را به معلمان بدهد تا دیگر از تدریس دروسی که برای آنها خسته‌کننده و تکراری است رهایی یابند، و به آنها این امکان را بدهد تا برای حل مشکل تک‌تک دانش آموزان بیشتر وقت بگذارند.

و نتیجه؟
این قدردانی یکی از دانش آموزانی است که یک کلاس را دو مرتبه در دبیرستان افتاده است، و وقتی که با آکادمی خان آشنا شد، با استفاده از آن به ریاضی علاقه‌مند شد، و در بین بهترین‌های کلاس دوم شد. سپس توانست به دانشگاه برود و مهندس کامپیوتر شود. قدردانی او به این شکل تمام می‌شود: "من از همه کسانی که در آکادمی خان هستند بسیار تشکر می‌کنم. لطفا فعالیت بسیار عالی‌تان را ادامه دهید، چون به راستی شما زندگی‌ها را تغییر می‌دهید."

اگر مشتاق به کسب اطلاعات بیشتر هستید لطفا صفحات زیر را مشاهده فرمایید (به زبان انگلیسی):

سلمان خان در تد صحبت می کند (۲۰۱۱):
- https://www.youtube.com/watch?v=gM95HHI4gLk
- https://www.youtube.com/watch?v=U761MeKbCjU

یا کتاب او را درباره تصوراتش درباره مدارس آینده بخوانید (متاسفانه این کتاب به زبان اسپرانتو موجود نیست):

- Khan, Salman: The One World Schoolhouse: Education Reimagined, Twelve, New York, 2012
- Khan-akademio, E. (2016). Kim J : henriksen - legendulo de la Esperanta roko WINNIE-LA-PU, 1302(5).

مترجم: علی مرادی (*adeadmarshal@gmail.com*)

بلاگ یک وقت‌گذران

ترجمه مطلبی از مجله "تماس" (Kontakto)
شماره ۲۵۲ (ماه می ۲۰۱۲)

نویسنده: ویکتورو سوله

مترجم: علی مرادی (*adeadmarshal@gmail.com*)

مدت‌هاست که من عضو UATP[1]، یعنی انجمن جهانی وقت‌گذران‌ها هستم که کار خود را ۱۰ سال پیش آغاز کرد، و هم‌اکنون میلیون‌ها عضو در بیش از چهل کشور دنیا دارد.

انجمن ما مقر دائمی ندارد، زیرا ما معمولا در فرودگاه‌ها، ایستگاه‌های قطار، سالن‌های انتظار دکترها و دیگر مکان‌های مشابه دیدار می‌کنیم، که باید زمان را گذراند. اعضای جامعه ما را با ساعت شنی آبی می‌شناسند، علامتی که همه‌ی ما بر روی سینه‌هایمان با ترس حمل می‌کنیم. شاید هیچگاه نفهمیده باشید، اما دیگربار وقتی سالن انتظاری را پیدا کردید، لطفا ببینید که آیا گروه کوچکی از مردم با آن علامت، تا وقتی در صف نوبتشان برسد، سرگرم هستند یا نه؟ همچنین اعضایی از UATP هستند که به آنها اعضای افتخاری می‌گوییم، که در حقیقت منتظر هیچی نیستند: گاهی اوقات آنها در فرودگاه‌ها، اگر چه بلیت هواپیما ندارند، یافت می‌شوند؛ یا بدون وقت دکتر، در بیمارستان برای لذت می‌نشینند.

وقتی چندی از ما را دیدید، از اینکه وارد دایره ما شده و وقت خودتان را تلف کنید، درنگ نکنید. در حقیقت، عضویت در انجمن ما بسیار ساده است، زیرا همه‌ی اعضا می‌توانند مردم را عضو کنند. از یکی از ما این درخواست را بکنید، و شما هر دو، چند دقیقه را با پر کردن فرم ثبت‌نام ما می‌گذرانید. ما نه رئیسی داریم، نه بدهی، و نه چیزی قابل پرداخت، پس، انجمن ما اشتراک ندارد. ثبت‌نام کنید و دیگر هیچگاه در هنگام انتظار حوصله‌یتان سر نمی‌رود.

به علاوه، اگر گوشی همراه چندکاره یا تبلت دارید، می‌توانید از وب‌سایت ما دیدن کنید، توییتر و فیسبوک ما را دنبال کنید، و از آن طریق، از مدت انتظار خود به همراه دیگر تلف‌کنندگان وقت از تمام نقاط دنیا، لذت ببرید. یکی از تفریحات ما ساخت اصطلاحات هم معنی برای گذر زمان است، زیرا گفتن گذر زمان برای همیشه خسته‌کننده است. پس، زمان را نیز سرگرم می‌کنیم یا می‌کشیم. برخی حتی ترجیح می‌دهند زمان را سر در گم، یا به آن خیانت کنند. اما من ضرب‌المثل صریح تردستی با لحظات آزاد را ترجیح می‌دهم.

فعالیت‌های اجتماعی باشگاه ما معمولاً بدون برنامه‌ریزی قبلی است، اما ما، مثل همه‌ی انجمن‌ها، گردهمایی سالانه‌ای برای بحث درباره مسائل داریم. معمولا در اول آوریل در فرودگاه ملاقات می‌کنیم، زیرا در آنجا احساس راحتی می‌کنیم. و همه از قبل می‌دانند که اگر گردهمایی در ساعت ۱۸ شروع می‌شود، اعضا همیشه به اندازه کافی زودتر از ساعت معین شده برای گذراندن زمان با یکدیگر، قبل از اینکه گردهمایی آغاز شود، می‌رسند.

LA BLAGA BLOGO

Viktoro SOLÉ- Katalunio

Blogo de tempopasiganto

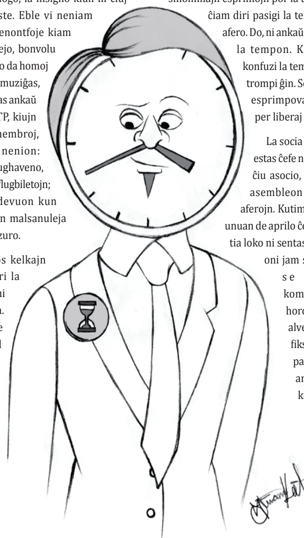
De longe mi membras en UATP, tio estas, Universala Asocio de TempoPasigantoj. Ĝi komencis sian agadon antaŭ 10 jaroj kaj nuntempe ĝi havas kelkajn milojn da membroj en pli ol kvardek landoj el la tuta mondo.

Nia asocio ne havas sidejon, ĉar ni kutime renkontiĝas en flughavenoj, trajnstacioj, atendejoj de kuracistoj kaj aliaj similaj lokoj, kie oni devas pasigi tempon. Anojn de nia societo oni rekonas per la blua sablohorloĝo, la insigno kiun ni ĉiuj fiere portas surbruste. Eble vi neniam rimarkis tion, sed venontfoje kiam vi troviĝos en atendejo, bonvolu kontroli, ĉu estas areto da homoj kun tiu ŝildeto, kiuj amuziĝas, ĝis venos ilia vico. Estas ankaŭ tiuj asocianoj de UATP, kiujn ni nomas honoraj membroj, kiuj fakte atendas nenion: foje ili troviĝas en flughaveno, kvankam ili malhavas flugbiletojn; aŭ ne havante rendevuon kun kuracisto, ili sidas en malsanuleja atendejo nur por plezuro.

Kiam vi renkontos kelkajn el ni, ne hezitu eniri la rondon kaj partopreni nian tempopasigadon. Fakte, tre facile estas ankaŭ aliĝi al nia asocio, ĉar ĉiu asociano rajtas membrigi homojn. Petu tion al iu ajn el ni, kaj vi ambaŭ bone pasigos kelkajn minutojn plenumante nian aliĝilon. Ni havas nek estraron, nek ŝuldojn, nek pagendaĵojn, do, nia asocio ne havas kotizon. Aliĝu kaj vi neniam plu enuos dum atendado!

Aldone, se vi havas plurfunkcian poŝtelefonon aŭ tabulkomputilon, vi povas viziti nian retpaĝon, sekvi niajn tŭiteran kaj fejsbukan kontojn kaj, tiamaniere, ĝui vian atendatan tempon kune kun aliaj tempopasigantoj el ĉiuj anguloj de la mondo. Unu el niaj preferataj ŝatokupoj estas krei sinonimajn esprimojn por la tempopasigado, ĉar ĉiam diri pasigi la tempon estas enuiga afero. Do, ni ankaŭ distras aŭ mortigas la tempon. Kelkaj eĉ preferas konfuzi la tempon, kapturnigi aŭ trompi ĝin. Sed mi preferas la pli esprimpovan eldiraĵon ĵongli per liberaj momentoj.

La socia agado de nia klubo estas ĉefe neplanita, sed ni, kiel ĉiu asocio, havas ankaŭ jaran asembleon por diskuti niajn aferojn. Kutime ni renkontiĝas la unuan de aprilo ĉe flughaveno, ĉar en tia loko ni sentas nin komfortaj. Kaj oni jam scias, ke ekzemple, se la asembleo komenciĝas je la 18-a horo, la asocianoj ĉiam alvenas sufiĉe antaŭ la fiksita horo por iomete pasigi la tempon kune, antaŭ ol la kunveno komenciĝas.

KONTAKTO 9

۱- انجمن جهانی وقت‌گذرانان (Universala Asocio de Tempopasigistoj)

بلاگ یک شنونده رادیو

ترجمه مطلبی از مجله "تماس" (Kontakto)
شماره ۲۴۱ (ماه ژانویه ۲۰۱۱)

نویسنده: ویکتورو سوله

مترجم: علی مرادی (*adeadmarshal@gmail.com*)

چند ماه قبل من تصادف کردم. به اندازه کافی بااهمیت بود زیرا جمجمه‌ام آسیب دید و باید مرا عمل می‌کردند. پزشک می‌خواست وضع مغز مرا بفهمد، و به همین دلیل از من پرسید که تصادف چگونه اتفاق افتاد؟ و من برای تظاهر به آرام بودن، با بازی با کلمات جواب دادم: "دکتر، قضیه تصادف نیست، قضیه تصادف با سر است." ضمناً، پزشک نگران شد (او فکر می‌کرد که تصادف مطمئناً بر روی مغز من تاثیر گذاشته) و خیال همسرم راحت شد، (زیرا فکر می‌کرد که مثل همیشه مزاح می‌کنم).

در نهایت آن‌ها من را به اتاق عمل هدایت کردند و جراح، پس از انجام کار خود، قطعه کوچک آهنی‌ای داخل قسمتی از جمجمه‌ام که آسیب دیده بود قرار داد، و من پس از چند هفته استراحت بهبود یافتم. همه چیز در روزهای اول به خوبی پیش می‌رفت وقتی من دوباره مثل قبل رفتار می‌کردم: به سر کار، کلاس ژیمناستیک و کلاس موزیک برگشتم. کمی بعد اتومبیل جدیدی خریدم (اتومبیل قدیمی‌ام دیگر پس از تصادف بلااستفاده بود) و، وقتی که ترسم ریخت، دوباره رانندگی کردم.

پس از آن "واقعه هولناک" من باید برای رانندگی در شب از عینک به دلیل نزدیک‌بینی‌ام، استفاده می‌کردم، پس مواقعی بود که باید از آنها برای دید بهتر بزرگ‌راه استفاده می کردم. اولش نفهمیدم، زیرا معمولا رادیو ماشین را روشن می‌گذارم، اما، وقتی که به دلیل صدای عجیبی رادیو را خاموش کردم، آن موقع بود که باخبر شدم که: می‌توانم رادیو را بشنوم. سعی در خاموش کردن یک وسیله الکترونیکی داشتم، می‌توانستم رادیو را بشنوم! پس از آن، متخصص برای من توضیح داد که، این واقعه‌ی امکان‌پذیر اما نادر مربوط به ترکیب بین قطعه آهنی‌ای که در سرم دارم و دسته عینکم است که نزدیک آن آهن است. وقتی کمی دسته عینک را تکان دادم، حتی می‌توانستم ایستگاه‌های رادیویی مختلف را بشنوم.

مسلما، بعدها عینکی خریداری نمودم که دسته‌های فلزی نداشت، و مشکل حل شد. اما عینک قدیمی را نگه داشتم، زیرا گاهی اوقات دوست دارم در حال قدم زدن با عینک "جادویی‌ام" رادیو گوش کنم.

برای مثال دیروز، در پارک شهر قدم‌زنان در حال گوش دادن به برنامه رادیویی مورد علاقه‌ام بودم، و در آن‌جا دوستم را دیدم، که پس از تصادف هنوز او را ندیده بودم. پس از ماچ و بوسه و احوال‌پرسی، طولی نکشید که عینکم را در آوردم، و او از من پرسید: "عینک بهت میاید، چرا آن را در آوردی؟" و من با آسودگی در جواب گفتم: "برای اینکه بهتر صدایت را بشنوم!".

مسلما، او فکر کرد که پس از تصادف من دیگر آن آدم قبلی نیستم.

LA BLAGA BLOGO

Viktoro SOLÉ- Katalunio

Blogo de radia aŭskultanto

Antaŭ kelkaj monatoj mi suferis trafikan akcidenton. Ĝi estis sufiĉe grava ĉar mia kranio forte vundiĝis kaj oni devis operacii min. La kuracisto volis taksi mian mensan staton antaŭ la operacio, do li demandis min "kiel okazis la akcidento?" kaj mi, por ŝajnigi trankvilecon, respondis vortludeme "Doktoro, kiel vi vidas, ne temis pri akci-dento, sed pri akci-kapo". Samtempe, la kuracisto nervoziĝis (li pensis ke mia menso estas ja klare afekciita kaj mia edzino trankviliĝis (ŝi pensis ke mi estas tiel stulta kiel ĉiam).

Finfine oni kondukis min en la operaciejon kaj la kirurgo, farante sian laboron, metis metalan peceton ene de mia vundita kranio kaj mi resaniĝis post kelkaj ripozaj semajnoj. Ĉio iris glate dum la unuaj tagoj kiam mi denove agis kiel kutime: mi revenis al la laboro, al gimnastejo kaj al la muziklernejo. Relative baldaŭ mi aĉetis novan aŭtomobilon (la malnova ne postvivis la akcidenton) kaj, kiam la timo malaperis, mi denove stiris ĝin.

Antaŭ la "malfeliĉa okazaĵo" mi jam devis uzi okulvitrojn por ŝofori dumnokte pro mia eta miopeco, do alvenis la momento kiam mi devis uzi ilin por pli bone vidi la ŝoseon. Unue mi ne bone rimarkis la aferon, ĉar mi kutime havas la aŭtomobilan radion ŝaltita, sed, kiam pro stranga brueto, mi malŝaltis la radion, mi ekkonsciis pri la novaĵo: mi povis aŭdi radion. Mi celas, sen ŝalti iun elektronikan ilon, mi kapablis aŭdi radion! Poste, fakulo klarigis al mi, ke temas pri ebla sed malofta kombinaĵo inter la metala peceto kiun mi havas kranie kaj la okulvitra stangeto kiu tre apudas al la metalereto. Kiam mi iomete movis la stangeton, mi eĉ povis aŭdi malsamajn radiostaciojn!

Kompreneble, mi baldaŭ aĉetis novajn okulvitrojn, kiuj ne havas ferajn stangetojn, kaj la problemo solviĝis. Sed mi ne forĵetis la malnovajn, ĉar foje mi ŝatas promeni piede aŭ aŭte kun miaj "magiaj" okulvitroj aŭskultante radion.

Hieraŭ, ekzemple, mi piediris tra la urba parko aŭskultante mian preferatan programon, kaj tie mi renkontis amikinon, kiun mi ankoraŭ ne vidis ekde la akcidento. Post kisetoj, brakumo kaj kielvifartumado, mi baldaŭ demetis la okulvitrojn, kaj ŝi demandis min: "Vi aspektas bele kun viaj okulvitroj, kial vi demetas ilin?" kaj mi trankvile respondis: "Ho, por pli bone aŭdi vin!".

Kompreneble, ŝi pensis ke mi ne estas la sama viro post la akcidento.

18 NUMERO 241 (2011:1)

